

MAGYAR L

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényeséki bej. szám: Tr. E. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Daladier és Chamberlain beszéde Anglia és Franciaország magatartásáról

„Franciaország ma egyetlen nagy munkaműhely, melyben az emberek milliói szakadatlanul dolgoznak a honvédelem érdekében“

Párizsból jelentik: Daladier francia miniszterelnök esütörtök délután hatalmas beszédet mondott a képviselőház ülésén. Beszédének fontosabb részei a következőképpen hangzanak:

— Tiszteletadással tartozunk az egész francia nemzetnek, mely több hét óta állandóan viseli és viselni fogja mindaddig, míg szükséges, a jelenlegi súlyos megpróbáltatás terhét, mellyel egyesek meg akarják gyengíteni erkölcsi ellenállását. Franciaország ma egyetlen, nagy munkaműhely, melyben az emberek milliói szakadatlanul dolgoznak a honvédelem érdekében.

— Utaltak-e most — folytatta Daladier, — bizonyos nyugtalanító eseményekre, be nem tartott ígéretekre, szétépett szerződésekre? Utaltak-e arra, hogy ma, húsz évvel a nagy világ-háború befejezése után, az emberek milliói ismét állig fegyverben állnak? A békeszeretet mindezek ellenére olyan mély az emberek lelkeiben, hogy még maga az erőszak is kénytelen vállalkozásait a békére való hivatkozással fedezni. De vajon ez a béke abban áll-e, hogy egyesek megrohanják mások területét és mindig új követelésekkel álljanak elő, amelyek csak a háborús nyugtalanságot növelik? Abban áll-e a béke, hogy egyesek nyomorra ítélik a népeket azért, hogy állandó fegyverkezést kényszerítsenek rájuk, holott a velük való együttműködés óhaját hangoztatják. Már pedig szükséges, hogy azok a nemzetek, amelyek ragaszkodnak a békés együttműködés módszereihez, a legtöbbször szilárdaságot szegessenek szembe a fenyegetésekkel. Ez Franciaország elgondolása és akarata. Ez az elgondolás és akarat sugalmazza a francia kormány cselekedeteit. Franciaország nem ismer gyűlöletet, őszinte rokonszenvvel viseltetik minden nép iránt, és hosszú tapasztalatok árán jól tudja, hogy a háború nem oldja meg a jelenlegi kérdést, ellenkezőleg: megnehezíti azok megoldását. Franciaország senkit sem fenyeget, és mindenkivel az őszinte együttműködést óhajtja. Politikánk arra törekszik, hogy az embereket és népeket a béke érdekében egyesítse.

Franciaország és Anglia közös kötelezettségvállalása

— Franciaország és Anglia szolidaritása — folytatta a francia miniszterelnök — ma szorosabb és bizalomteljesebb, mint valaha. Ez az őszintetartozás alkotja külpolitikánk alapjait és nem engedjük meg, hogy ezt hazug propagandával és fenyegetésekkel meggyöngyítsék. Franciaország mindig hangoztatta, hogy magáévá teszi azt az elgondolást, mely általános egyezményben kívánja egyesíteni a biztonságukat védelmező népeket. A maguk részéről határozott, egyszerű és világos kötelezettségeket vállaltunk azokkal a nemzetekkel szemben, amelyek csatlakoztak a mi politikánkhoz. Európa más körzetében bizonyos államoknak Angliával egyetértésben egyoldalú szavatosságot adtunk. Más, hasonló irányú tárgyalások is folyamatban vannak. Ismétlem: az összes békebarát hatalmak előtt azonos áll ennek az együttműködésnek az utja.

Romániával közöltük, hogy amennyiben támadás érné, segítségére sietünk. Hasonlóképpen Görögországot is biztosítottuk segítségnyújtásunkról. Beck lengyel külügyminiszter londoni útja és az angol-lengyel politikai szavatossági egyezmény után a nemes és bátor lengyel nemzettel együtt meghoztuk azokat az intézkedéseket, amelyek szövetségi szerződésünk alkalmazása céljából szükségesek. Törökországgal garancia-egyezmény megkötéséről tárgyalunk, melynek célja a keleti földközi-tengeri béke fenntartása, ahol a francia és a török érdekek egymással találkoznak. A legbarátságos szellemben akarunk rendezni Törökországgal egy másik, régóta fennálló kérdést is. Weygand tábornok törökországi látogatása során kitért, hogy a két nemzetet milyen kölcsönös rokonszenv és megértés fűzi egymáshoz. Ugy véljük, hogy kívánatos Szovjetország részvétele a kölcsönös segítségnyújtási akcióban. Ha az erre irányuló egyezmény megkötésének módosítási tárgyaiban Anglia, Franciaország és Szovjetország között még bizonyos nézeteltérések állnak is fenn, a kérdés lényegét illetően már a tárgyalások elején létre jött a megegyezés. A tárgyalások lényege az, hogy a béke érdekeit kölcsönös törekvéssel kell megvédeni. Ilyenformán Közép-európában és a Keleten most elsősorban megvalósult béke fenntartásának egyik nélkülözhetetlen feltétele, Franciaország és Anglia közös kötelezettségvállalása. Ennek egyetlen célja a népek szabadságának és függetlenségének biztosítása. A jogok tiszteletbentartásán nyugvó békét akarunk.

A francia nemzetvédelem ügye

— Az erőszak és fenyegetés — folytatta Daladier, — európai katasztrófához vezetett.

Chamberlain angol miniszterelnök beszéde „Átéltük az érzelmeik minden hullámzását“

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök a londoni Albert-Hallban egy konzervatív nagygyűlésen beszédet mondott.

— Az 1938. év Anglia történelmének emlékeztetője lesz, — mondotta többek között. — Átéltük az érzelmeik minden hullámzását és végül népünk akarata szilárd elhatározásban jegecsesedett ki. Erőnkben bízva, tiszta lelkiismerettel megtettünk és mindent megtettünk a béke fenntartására. Készek vagyunk bármikor meghallgatni mások nézetét, de nem vagyunk hajlandók parancsnak engedelmeskedni. Semmi sem bírhat rá bennünket, hogy háborút indítsunk, ha csak nem győződünk meg arról, hogy nem kerülhetjük el a háborút szabadságunk és jó hírnevünk feláldozása nélkül. Soha sem kerestük a mások ügyébe avatkozó fogadatlán prókator szerepét. Vannak kö-

Teljes egyetértésben azokkal a népekkel, amelyek hecsületben és békében akarnak tovább élni, szembeszállunk ezekkel a fenyegetésekkel. Az éber külpolitika áldozatokat és erőfeszítéseket kíván a nemzetektől. Franciaországban is a nemzetvédelem katonai intézkedéseket tett szükségessé. Ezeket meghoztuk. Nem gondolunk arra, hogy ezeket az intézkedéseket megszüntessük, ellenkezőleg fokozzuk, ha határainkon túl a különleges katonai és mozgósítási intézkedések továbbra is érvényben maradnak. A honvédelem mellett különféle pénzügyi, gazdasági és társadalmi intézkedéseket is tesz szükségessé. Csak 1939-ben eddig ötmilliárd frankot kellett a honvédelem céljaira fordítani. A kincstár képes teljesíteni minden kötelezettséget. A csőd és inflációs veszélye már nem fenyeget. Megnöveltük kivitelünket és egyensúlyba hoztuk a tőke és a munka együttműködését.

— Ebben a pillanatban, — mondotta Daladier emelt hangon, — amikor egyesek Franciaország elgyengítésére számítanak, megengedhető lesz, ha csupán annyit mondok, hogy május elején Franciaországban egyetlen vállalatnál volt sztrájk és mindössze 13 munkás szüntette be a munkát. Elismeréssel adozom a francia munkásság és a zászló alá hívott francia állampolgárok hazafiasságának. Ime: ebben áll Franciaország emberi és nemzeti politikája és nemcsak az anyaország területére, hanem a gyarmatbirodalom területére is kiterjed. E birodalom minden gyermeke, minden nap, teljes elkötelezéssel kész arra, hogy a nagy francia közösség megvédéséért életét is feláldozza. Ebből merítjük igazi erőnköt, azt az erőt, mely lehetővé teszi, hogy kiálljunk minden megpróbáltatást és mely módot fog nyújtani a béke megővésére is. Egyesek abban bíztak, hogy az egyezményben legyőzhetetlen Franciaországot demoralizálhatják a békét felbontó nyugtalanításokkal és háborús fenyegetésekkel. Tévedtek. Mi készen állunk arra, hogy az igazságon és egyenlőségen nyugvó béke megteremtésén a hasonló szándékú népekkel együttműködjünk. De ha valaki megsérti a békét, a fegyvereink súlyával fog megismerkedni.

A Ház nagy többsége Daladier beszédét nagy tetszéssel fogadta. Különösen élénken adtak kifejezést helyeslésüknek akkor, amikor a miniszterelnök az angol-francia együttműködésről tett említést.

teleztségeink az európai szárazföldön és általános érdeklődésünk a béke fenntartása, de ennél tovább nem kívántunk menni, amíg bennünket nem fenyegetnek. Németország eljárása nem érintett bennünket szükségképpen mindaddig, amíg az általa lefektetett korlátokon belül maradt és kizárólag német érdekek előmozdítását célozta a nem német területek függetlenségének fenyegetése nélkül. Csehország és Morvaország bekebelezése után azonban a többi országok felvetették a kérdést, hol áll meg ez a folyamat és Németország minden szomszédja természetesen fenyegetettnek érezte a maga biztonságát, azt gyanítva, hogy olyan politikával állunk szemben, amelynek célja az egyik államot a másik után elnyelni és a világ feletti uralkodni.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

A társadalmi újjászületés útja

(Brassó. Saját tudósítónktól.) Részletesen beszámoltunk már arról, hogy Brassóban az egyházközségi szervezetekért önzetlenül dolgozni akaró és tudó férfiak munkaközösségbe tömörültek. Ez a munkaközösség nem egyéb, mint a brassói katolikus társadalom belső újjászületési és megújítási folyamata. A mozgalomban résztvevők mindnyájan lelkipásztorok mellé állnak, hogy az apostolkodás gondolatát szolgálják. A napokban a munkaközösség „Magunk útján” címmel röpiratot adott ki, amelyben egyrészt felsorolja az eddig elévült munkát, másrészt ismerteti a szervezet új célkitűzéseit, amelyet a jövőben akar elvégezni. A röpirathoz foglaltak példamutató erejűek s így a helyi érdekűségen túl az általános érdekűség is megvan bennük. Éppen azért némely megszívlelésre méltó részletet közlünk a röpirathoz.

A katolikus akció jegyében.

A röpirat bevezetője mondja: Az elmúlt hetekben, a keresztény egyetemesség alázatos szolgálatában, erőteljesen bontakozott ki az a mozgalom, amelyet a katolikus fiatalok munkaközössége indított el s visz előre a maga útján. A csüggeteg gyarlóság perceiben, a keresztény valóság szemlélet ébresztette öntudatra a fiatalok tudatos birtoklásába juttatni, hanem a szigorú önismeretet követelve meg a hivatást vállaló közösségtől. Esmélésünk első perceiben éreznünk kellett megoldatlan kérdéseink nyomását.

A cselekvésre lendült akarathoz elsősorban az elszunnyadt öntudat felkeltését s a hiányzó szervezethez megteremtését kellett megkísérlelni. A gyakorlat már megmutatta, hogy a vallásos közélet kialakítására irányuló kísérlet csak akkor vezet eredményre, ha nemcsak egy szűk szellemi elit, hanem a népi tömegek magatartását is áthatja a hivatás gondolata s a felelősségtudat érzete. A katolikus gondolatot nem elég tehát valami szűkebb közösség tudatos birtoklásába juttatni, hanem a széles népi tömegek öntudatába is bele kell vinni.

A társadalomszolgálat gondolata nem ismer megállást, kielégülést s beérkeztséget. A megoldott feladatok új hiányokat fednek fel s új problémák rejtenek arcai jelennek meg a hivatásvállaló közösség életében. A kereszténység hangsúlyozza a szolgálat szellemét s a fiatalok munkaközössége rendíthetetlenül, megalkuvás és meghátrálás nélkül, megvetve a gyávaságot, a kétszínűséget s a meghunyászkodást, készséggel vállalja az új feladatok megoldását. Elveit a pápai enciklikákból meríti s a Rerum Novarum, Quadragesimo Anno és Divini Redemptoris tanításain izmosodik cselekvőképessé. Dolgozni és őrtállani a katolikus akció jegyében, ez ma a feladat és kötelesség. A becsülettel végzett munka tudatában, kérdés nélkül mondjuk Vörösmarty szavait: „Köszönjük, élet, áldomásaidat, ez jó mulatság, férfimunka volt.” Ugyanakkor azonban figyelő szemünk a jövőt kémleli s az új feladatokat.

Katolikusok a járdán.

A húsvéti körmenet rendezésére az idén első ízben vállalkoztak a fiatalok munkaközösségének tagjai. A résztvevő hívek jóleső érzéssel vetették tudomásul a rendre és fegyelemre való törek-

Kállay Miklós:

Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Ara fűzve 247 Lei, kötve 342 Lei.

Báthory István életének megoldására csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jókaira emlékeztető gazdag aradásu fantáziájával hiánytalanul átéli Báthory gazdag és szövevényes életének minden lépő, új fordulatát. Olyan történelmi film pereg le előttünk, melynek minden jelenete új értékkel és felismeréssel gazdagítja a mai nemzedék életét.

Dante kiadás.

vést, amely méltóságában és hatásában emelte a feltámadási örömmünnepe külső megnyilatkozását.

A körmenet idején a katolikusoknak csak egy kis része érezte szükségét a nyílt hitvének. Azokat, akik elfoglaltságuk miatt nem vehettek részt a körmenetben, nem érheti szemrehányás. De szólnunk kell azokról a katolikusokról, akik a gyalogjárón állva nézték végig a körmenetet, meg-

Iparosok, kereskedők, munkások és székely cselédek ügye

A katolikus társadalom gazdasági és kulturális összefogása

Munkaközösségünk márciusban bejelentette, hogy haladéktalanul megteszi a szükséges lépéseket, az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség brassói tagozatának újjászervezésére. Az ígéretet beváltottuk. A helyi tagozat közgyűlését ritkán látott érdeklődés kísérte. A bevezető beszédet dr Péter Antal apátplébános mondta, majd Paulusz Ferenc olvasta fel titkári jelentését.

Minden élő egyesületnek — hangzott a titkári jelentés — meg kell küzdenie a szegénységgel és közönnyel. De nem lennénk apostolok, ha nem kellene akadályokkal megküzdenünk és ha mindannyian perzsaszőnyegen járhatnók be életutainkat. A katolikus gondolatnak apostolokra van szüksége, akik mintamunkaközösséget csinálnak abból a szervezethez, amelybe a Gondviselés állította. A mi tagozatunkat is az apostoli érzéssel telített emberek tehetik csak mintaszerű közösséggé.

A Katolikus Népszövetség a világi katolikusok országos összefogását jelenti, amelyet egységesen irányítanak s melynek állásfoglalásai országos viszonylatban is elhatározó súllyal esnek latba. Ez a szervezet, a kibontakozás folyamán öntudatlanul is tévelygővé vált katolikus szervezeteinket foghatja egységbe s bevonja a katolikus életbe azokat is, akiket eddigi szervezkedéseink nem tudtak megközelíteni. Csak őszintén kell vizsgálódnunk: vajon tettünk-e valamit eddig a kisiparosok és kiskereskedők, a munkások, tanoncok és székely alkalmazottak vallásos alapon való megszervezésére? Megcsináltuk-e a katolikus társadalom gazdasági összefogását? Van-e óvodánk, kórházunk, van-e elég iskolánk és templomunk?

Adja a gondviselő Isten, hogy tagozatunk újjászervezése úgy sikerüljön, hogy nehéz időkben támaszunk lehessen, fokozza teljességre a sok részletszervezkedés és intézmény hatékonyt, foglalja zavartalan egységbe egyesületeink tevékenységét, nevelje rá az illetékeseket arra a gondolatra, hogy az egyházi intézmények közül egyik sem jelent öncélúságot, hanem mind az egészért, mindannyiunkért vannak. Az eredményes munka — s ezt ne feledjük egy pillanatra sem — nemcsak a vezetőknél, hanem mindannyiunkon múlik.

A jelölőbizottság javaslatára a közgyűlés új vezetőséget választott a Katolikus Népszövetség helyi tagozatának élére. Elnök: dr Szabó Zoltán. Alelnökök: Dávid András, Putz Mihály és Welkens Ferdinánd. Főtítkár: Paulusz Ferenc. Titkár: Sükösd Béla. Pénztáros: Kurta Lajos. Háznagy: Béres József. Jegyző: Milosits Béla. Könyvtáros: Demeter József. Ellenőrök: Fekete Frigyes és Paizs Árpád. Választmányi tagok: Ambrus Imre dr, Asztalos István, Ács György, Balázs János,

Munkában a Katolikus Népszövetség

A Katolikus Népszövetség helyi tagozatának elnöksége a napokban tartott ülésén megállapította a taggyűlés módozatait és a tagsági díjat, amelyet évi 40 leiben szabott meg. A tagsági díjból 20 lei a központot illeti meg, melynek ellenében minden népszövetségi tag megkapja a Népszövetség nap-tárát, 20 lei pedig a tagozat kiadásának fedezésére szolgál.

Az elnökség foglalkozott továbbá a szomszédság megszervezésének kérdésével. A fiatalok munkaközössége által részletesen kidolgozott tervet Sükösd Béla terjesztette elő. Eszerint Brassó városa 22 kerületre oszlik fel. Minden kerület élén egy szomszédtag áll, akit a viszonyok köve-

felelkezve arról, hogy a feltámadási körmenet a gyakorló katolikus számára nem ingyen látványosság, hanem hitbéli meggyőződésének nyílt megváltása. A katolikus öntudat hiányának beszédes bizonyítéka volt ez a közöny, amelynek el kell tűnnie életünkben. A vallásos öröm és meggyőződés tömegérzésének hangsúlyozott kifejezése, egyházközségi közösségünk minden tagjának tudatos hitvétségében bontakozhat ki tiszteletet parancsolóan. A modern katolikus ember ma már misékönnyből, a pappal együtt imádkozza a misét, megtartja a böjtöt, keresztény újságot olvas, a templom előtt kalapot emel vagy keresztet vet, egyszóval nem húzódik, hogy nyíltan megvallja hitét. Az öntudatos katolikus meggyőződés kemény vonását ma még kevés arcon látjuk, de útban van a katolikus öntudat kialakulása. E téren egyéni felelősséggel tartozik mindenki.

Balázs Gyula, Balló Péter, Bárány András dr, Birton István, Búzás Antal, Elekes Endre, Erdélyi András, Fancsali János, Farkas Endre dr, Filipánits István, Halász Kálmán, Hettmann Antal, Hertl Károly, Hilgers Károly, P. Jánossy Ferenc, Kiss Lajos, Lászlóffy István, Lutsch Gyula, Meisel Rezső, Nágel Ödön, Nemesecsek János, Papp Jenő, Raátz Pál és Zsidó Dónát.

Az új vezetőség nevében dr Szabó Zoltán ismertette azokat a feladatokat, melyeknek megvalósítására vállalkoznia kell a Népszövetségnek, a katolikus akció jegyében. Az új elnök különösen kiemelte a szomszédságok megszervezésének szükségét és fontosságát, majd hangsúlyozta, hogy a Népszövetség teendői között első helyen a közösségi élet alapéptiményének, a szomszédságnak megszervezése áll.

Kultúrét a Vigadóban.

Munkaközösségünk cselekvő közreműködésével, a Katolikus Népszövetség helyi tagozata kultúrét rendezett a Vigadóban, amely a katolikus fiatalok színvonalas megnyilatkozása volt. Jelentőségében kiemelkedett a helyi keretek közül s Erdély-szerte visszhangot vert. A kultúrét műsora megkapó formában mutatta a magyar szellem és katolikus gondolat szoros egymásmellettségét s elválaszthatatlanságát.

Venczel József „A katolikus akció”, Dániel Antal pedig „Végvári szolgálat” címen mondott beszédet. Mindkét előadó az új katolikus nemzedék tagja; előadásukból a fiatal nemzedék komoly tárgyi tudása s lelki elmélyülése szólt. Kiss Jenő és Szemlér Ferenc verseikből olvastak fel. A Brassói Magyar Dalárda két énekszámával szerepelt, míg a P. Jánossy Ferenc vezetésével működő zenekar vigjátéknyitányt és egyveleget adott elő. A magyar kvartett zeneszáma egészítette ki a műsort, amelynek utolsó száma székely néptánc volt. Meg kell említenünk e helyen a székely alkalmazottak lelkes és fáradtságos munkáját, mellyel a táncra felkészültek a munkaközösségünk tagjának, Balázs Gyulának odaadó tevékenységét, mellyel a táncoló párokat megszervezte s lehetővé tette, hogy székely leányok és legények bemutassák a kultúrétben ósri népi táncukat.

A székely alkalmazottak nagyszerű szereplésével kapcsolatban hírt kell adnunk arról, hogy a Katolikus Népszövetség külön szakosztályba szervezi a székely alkalmazottakat, hogy ezáltal egyéniségük s erkölcsi tisztaságuk megőrzését elősegítse s kivonja olyan szervezések befolyása alól, melyek a keresztény és magyar gondolatától telésen idegenek.

telményeinek megfelelően, 4-5 munkatárs segít teendőiben. Közösen végzik a vezetésükre bízott szomszédsági kerületben a világi apostolkodást. Gondoskodnak a pontos megszervezésről, bejelentik a változásokat, a kerületükben történt fontosabb eseményeket s általában gondozzák a kerületi közösség társadalmi ügyeit.

Az utcák szerint elkészített pontos kerületi beosztást az elnökség elfogadta s elhatározta a szükséges adatgyűjtés azonnali megindítását. E célból kérdőíveket bocsát a katolikusok rendelkezésére s a beérkező adatok alapján készül majd el a kartoték-rendszer.

Nem győzzük hangsúlyozni, hogy a szomszéd-

és meg szervezése nem egyéni, hanem közösségi munka. Társadalmi szolgálat, amely mindenkit kötelez. Mindenki felelős azért, hogy pontos adatokat kapjunk Egyházunk minden tagjától. Az ügynek mindannyian apostolai vagyunk s a hatalmas munka szolgálatát mindenkinek vállalnia kell. A fiatalok munkaközösségének lelkesedését ki kell egészítenie az előttünk járó nemzedék tapasztalatainak és bölcsességének. Ez az egységes társadalmi parancsa. S ez nem ismer sunyi meglapulást és nyegle könnyelműséget, félénk óvatosságot és felelőtlen nemtörődömséget.

Egyesületközi szervezet.

Munkaközösségünk foglalkozott az egyesületközi szervezettel kapcsolatban is. Lépten-nyomon érezzük a szükségét annak, hogy ez a szervezet minél hamarabb megkezdje működését. A Népszövetség vezetősége késlekedés nélkül megteszi a szükséges lépéseket a megvalósítás érdekében. Egyesületeink vezetői módot találnak majd arra, hogy terveiket a közös megbeszélésen előterjessék.

Le kell számolnunk azzal a kényelmes gondlattal, hogy a melegebb hónapokban nem lehet egyesületi életet élni s nyáron nem lehet semmi közösségi tevékenységet végezni. Az elkövetkező hónapokban, épp a szomszédságok megszervezésénél, minden egyesületünknek meg kell mutatnia, hogy valóban tömegekre támaszkodik-e s hogy van-e hatósugara a társadalom különböző rétegeiben. Létfogosultságukat azzal igazolhatják egyesületeink, hogy életképes tervvel járulnak hozzá a nagy feladat megoldásához. Az egyesületközi szervezet késedelem nélküli megvalósítása tehát egyik feltétele annak, hogy egyházunk közösségünkben öntudatos, szervezett s egymást támogató katolikus élet bontakozzék ki.

Befejeződtek a román-angol kereskedelmi tárgyalások

A miniszterelnökség hivatalos közlése

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség csütörtökön a következő hivatalos közleményt adta ki:

A román kormány tárgyalásai az angol kereskedelmi küldöttséggel eredményesen befejeződtek.

A megállapodást a román kormány részéről Grigore Gafencu külügyminiszter és I. Bujoiu mérnök nemzetgazdasági miniszter, Anglia részéről pedig Frederick Leith-Ross, a küldöttség vezetője írta alá.

Az egyezmény számos intézkedést tartalmaz a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésére, úgy az eddigi kereskedelmi módokat felhasználásával, mint pedig új kereskedelmi szervek létesítésével, amelyek hivatva lesznek a román-angol cserevizionyt tökéletesíteni.

A jelenleg érvényben lévő fizetési egyezményt módosítják.

A megállapodás ötmillió font sterlingig terjedő biztosságot bocsát a román kormány rendelkezésére Angliában történő áruvásárlás céljaira.

Az angol kormány 200.000 tonna gabonát fog vásárolni világpiaci áron a román gabonatermés fölöslegéből.

A megállapodási jegyzőkönyv szövegét mindkét fél pénteken este teszi közzé.

A teljes szöveget Londonban készítik el, ahová rövidesen román küldöttség utazik.

P. Csávossy Elemér S. J.

a kiváló és tudós jezsuitairó

Tulvilági valóságok és szociális problémák

című könyvében sorra veszi a jelenkor minden ilyen kérdését, a kat. morális szempontjából megvilágítja szükségességüket. Előadja, hogy a pápák szociális enciklikái mit követelnek rájuk vonatkozólag. — A jelenkor könyve P. Csávossy S. J. e munkája, mely az égető kérdésekben biztos eligazítást ad.

Ára kartonkötésben 123 lei.

Chamberlain angol miniszterelnök beszéde

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

— Bizonyos német körök azt hiszik, — folytatta Chamberlain, — hogy be akarjuk keríteni Németországot. Megértem, hogy olyanok, akik a háború után sok nélkülözést szenvedtek, egy idegen hatalom tudatos korlátozó, fojtogató politikájától félnek. Kijelentem, hogy soha sem gondoltunk arra, hogy Németországot elszigeteljük, vagy közép- és délkelet európai kereskedelme természetesen és jogos fejlődését akadályozzuk, de nem vagyunk hajlandók tétlenül nézni, hogy egyik ország függetlensége a másik után dőljön romba. Ilyen törekvés a múltban is ellenállásunkba ütközött, miután addig nem lehet nyugalom és biztonság Európában, amíg a nemzetek nem győződnek meg arról, hogy

nincsenek ilyen törekvések s ezért biztosítékokat adtunk Lengyelországnak, Görögországnak, Romániának s megbeszéléseket kezdtünk más országokkal, főként Oroszországgal és Törökországgal. Ami Hitlernek az angol-német tengeri szerződésre vonatkozó kijelentését illeti, a szerződés alapja Anglia tekintetében nem szűnt meg. Meg vagyok győződve, hogy mindkét nép elvárja kormányától, hogy úgy intézze egymáshoz való viszonyukat és úgy vezesse ügyeit, hogy soha se vetődjék fel köztük a háború kérdése. Az általunk adott biztosítékokban nincs semmi olyan, ami ne férne össze ezzel a kijelentéssel.

Országszerte megkezdődtek a választási előkészületek

Uj választási névjegyzékeket állítanak össze. Kik a képviselői és szenátori választók? Megkezdődött a jelöltek kiválogatása

Bucurestiből jelentik: Pénteken országszerte megkezdődtek az előkészületek a június 1. és 2. napjain tartandó választásokra. Azok az egyesületek, amelyek szenátorokat választhatnak és amelyeknek kebeléből szenátorok választhatók, szombatig bezárólag irataikat a bucaresti táblához kell hogy benyújtsák jogaik elismerése céljából. A bucaresti tábla keddig bezárólag ad véleményezést a kérdésben. Azon testületek és alulalakok kéréseit, amelyek nincsenek törvényesen megszervezve, nem fogják tekintetbe venni még akkor sem, ha az illető helyiségben nincs megfelelő szervezet ugyanazon foglalkozási ágban.

Megkezdődtek a jelöltilisták összeállítása is, amelyeket május 24-ikén véglegesítenek. Eddig az időpontig lehet a jelöltek ellen óvatot benyújtani. A választási irókat, amelyek a Táblák mellett azok főnökeinek vezetésével fognak mű-

ködni, azonnal megalakítják. Ezek az iróok fogják elfogadni a jelöléseket, kijelölni a szavazó körzeteket és szavazó helyiségeket, kinyomatni és szétosztani a szavazólapokat.

A propaganda-falragaszok legfeljebb száz szót tartalmazhatnak és egységes nagyságu papírra nyomtathatók. Minden más írásbeli, vagy szóbeli propaganda tilos. Június 2. és 6. között a Semmitűzők elvégzi a mandátumok igazolását és június 7-én, a restauráció 9-ik évfordulóját megelőző napon, összeülnek a törvényhozó testületek. Ezen az ünnepélyes és fényes külsőségek között megtartandó ülésen a két Ház meghallgatja a trónbeszédet. A képviselőház és a szenátus azután megválasztja a maga tisztkarát és miután a házszabályokat megszavazták, megkezdik a felirati vitát. Ennek végétével fogják a beterveztendő törvényjavaslatokat megvitatni.

A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal magyar alosztályának közlései

A Nemzeti Ujjászületési Arcvonalának alosztályája közli:

A hivatalos lap 1939 május 9-iki 106. számában megjelent választójogi törvénnyel kapcsolatban a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalának magyar alosztályája a következőkre hívja fel a romániai magyar etnikai származású állampolgárok figyelmét:

I. A törvény értelmében a mai nappal kezdődően új választói névjegyzéket állítanak össze. A névjegyzékbe való felvétel, illetve a jelentkezés utolsó határideje 1939 május 24.

II. Eddig a napig, tehát 1939 május 24-ig, városokban a városházán, községekben a községi előjáróságoknál személyesen jelentkezzenek mindazok a magyar etnikai származású állampolgárok, férfiak és nők, akik megfelelnek az alábbi követelményeknek:

- a) A harmincadik életévüket betöltötték.
- b) Iráértudók. (Irti és olvasni tudnak.)
- c) Az alábbiak közül valamelyik foglalkozást űzik:

1. Földművelés vagy testi munka.
2. Kereskedelem és ipar.
3. Szellemi foglalkozás.

Nem jelentkezhetnek azok, akik bűncselekményekért, súlyosabb vétségekért, hazaárulásért és szökésért, stb. el voltak ítélve.

A szenátusban való választói jogosultsággal bírnak azok a személyek, akik egyesítik a fentiekben írt követelményeket, azzal a különbséggel, hogy az említett foglalkozások tényleges gyakorlásán kívül az alábbi, hivatalosan elismert egyesületek, illetve testületek egyikének vezetői tagjai:

1. A földművelés és testi munkával kapcsolatos testületek (mezőgazdaság): mezőgazdasági kamarák, mezőgazdasági, szőlőtermelési, stb. szindikátusok és egyesületek, munkakamarák, munkás, magántisztviselői és iparos céhek.
2. Iparosok és kereskedők: Ipari és kereskedelmi kamarák, kereskedői tanácsok, amelyek elismert jogi személyiséggel bírnak, továbbá a jogi személyiséggel rendelkező iparos egyesületek.
3. Szellemi foglalkozásuk: Tanítók, középiskolai tanárok, egyetemi tanárok és papok egyesületei; mérnökök, építézők, orvosok, állatorvo-

sok, gyógyszerészek, ügyvédek, írók és művészek testületei.

A jelentkezés úgy városokban, mint községekben a már megalakult bizottságok előtt történik, ahol a polgár bemondja a szükséges adatokat, majd aláírja a bejelentési ívet. A hamis adatokat bemondó egyéneket súlyosan büntetik.

Felhívjuk Románia valamennyi magyar etnikai származású állampolgárát, hogy haladéktalanul jelentkezzenek az illetékes hatóságoknál és kérjék a választói névjegyzékbe való felvételüket. A beiratás megkönnyítése céljából tanácsos személyazonosságára való iratokat vinni, vagy esetleg a régi választói igazolványt. Minden magyar embernek becsületbeli kötelessége, hogy éljen törvényadta jogával és felvétesse magát a választói névjegyzékbe.

A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal magyar alosztályája.

Május 12-ike és 17-ike között lehet jelentkezni a nagyvárad városában a választói listákra való felvételre

Nagyvárad. Saját tud. A város közigazgatási ügyosztálya az alábbi közleményt adta ki:

Tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy mindazok a román állampolgárságu férfiak és nők, akik az alább felsorolt feltételeknek megfelelnek, május 12-től 17-ig bezárólag jelentkezzenek a városházán, (I. emelet, 33. ajtó), hogy felvegyék őket a kamarai választásokra szóló választási listára, a következő sorrendben:

- A—C betűsök május 12-én,
- D—G betűsök május 13-án,
- H—K betűsök május 14-én,
- L—O betűsök május 15-én,
- P—S, Sz betűsök május 16-án,
- T—Z betűsök május 17-én.

A jelentkezések naponta történnek a hivatalos órák alatt, vagyis délelőtt fél 8-tól fél 12-ig, délután fél 5-től 7-ig.

Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy hozzák magukkal személyazonossági bizonyítványukat, valamint a c) pontban foglalt foglalkozási ágak valamelyikéhez tartozó igazoló iratokat.

La bella Sicilia

Búcsú Catanától

Palermó, május hó.

Elbúcsúztam a vén, mogorva Etnától. Nagyon köszöntem neki, de egyáltalán nem viszonzta előzékenységemet. Meg sem biccentette hősapkás fejét, nemhogy levette volna hókucsmáját. Pedig a májusi nap ragyogóan tűz le a lábánál meghunyászkodó városra. Isten veled, öreg Etna! Az igazat megvallva, én bizony nem tudtam leküzdeni vele szemben a tisztelettel párosult félelem érzését. Mert hát megfigyelő állomás ide, biztos előjelek ott, az igazság mégis csak az, hogy az öreg Etna udvariatlan, sőt egyenesen goromba. Eddig még senkinek sem mondotta meg és senkitől sem kérdezte meg, ha ráakart gyujtani pipájára. Ez pedig nagyon veszedelmes dolog. Tanu reá a történelem.

A cataniai kispapoktól nem búcsúztam el. Megígérttem ugyan, hogy meglátogatom őket, de erre nem kerülhetett sor. Ezért most így, a betűk szárnyán és utólagosan veszek búcsút tőlük. A kikötőben, a nagy mólón találkoztam velük. A móló lábánál megtorpanó hullámok zúgása sem tudta túllicitálni jókedvüket, kedélyes, tüzes olasz temperamentummal teli beszélgetésüket. Hamarosan összeharagítottunk. Messziről jött embernek nem nehéz az érdeklődés hereszttüzebe kerülni. De vigyázni kell a jól ismert közmondásra és nem szabad visszaélni a távolság védelmével. Tehát összeharagítottunk. Száz kérdésre tíz felelet. Kielégíthetetlen kíváncsiság. Azután megcsillagították magyar tudományukat. Természetesen a tavalyi Eucharisztikus Kongresszus tárgyköréből. Nem hiszem, hogy lenne Olaszországban olyan kis falu, ahol ne tudnának róla, ahol ne ragyogna fel egy-két szem pár az említésre. Ime, a gondviselészerű célkitűzés egyik megvalósulása: Oltárszentség, a szeretet köteleke. A kispapok meghívtak, azután májusi ájtatosságukra. A szemináristák saját kiadású havi folyóiratából is kapok egy példányt. Alig tudunk elválni. Nagyon sajnálom, hogy nem mentem el a búcsúlátogatásra. Isten veletek, aranyos kis testvérek. Maradjatok meg mindig aranyos jókedvetekkel Isten szolgálatában. Nekünk kétszeresen drága a ti őszinte szeretetetek, hiszen olyan egyedül állunk ebben a hideg világban...

Syracusa romjai között

Syracusa, a görögök hajdan világhírű városa, a görög műveltség és hatalom egykor irigyelt központja. Harminchérom kilométeres fal övezte városrészeit és övta egymillió lakosát. Archimedes rajzolta terei porában geometriai ábráit. Zsarnokok és a nép birkóztak egymással végérhetetlen küzdelemben. Ha a rómaiaknak nem sikerült volna a várost bevenni, talán másképpen alakult volna egész Európa történelme.

Ma az ókor Syracusája óriási rommező. A mai Syracusa jelentéktelen kis kikötő, az Ortygia szigetére épült hetvenezres, szűkutcás kis olasz város. A szigetet ugyan félszigetnek is lehetne mondani, hiszen töltés köti a szárazföldre. A régi városnak csak elővédje, a nagy kikötőnek csak hullámfogója volt.

A régi város rommezeje ma is pompás látványt nyújt a szemlélőnek. Még ha történelmi ismeretek nélkül is vizsgáljuk a nagyszerű alkotásokat, feltétlenül megtanítanak arra, hogy az igazi emberi nagyság a szellemben nyilvánul meg. A rádió és a repülőgép csak technika. Az igazi emberi haladást más mértékkel mérik. S vajjon más-e a rádió és a

repülőgép embere, mint az az ember, aki az ókori Syracusa színházában gyönyörködött a gladiátorok véres küzdelemben? Amióta Urunk születésétől számítjuk az időt, igyekezett-e teljes erejéből csatlakozni az értékek értékéhez? Mert ezt sem rádió, sem repülő nem pótolja.

A kikötőre lassan ráborul a kora májusi alkony. Egyszerre felbúg az Arborea gőzös szirénája és nemsokára méltóságteljesen úszik kifelé az apró halászbárkák között a nyílt tengerre Malta szigete felé. Itten, a rommezőn, a régi Syracusa jennik-ján olyan különösen hangzik a sziréna búgása; olyan valószínűtlen a kivilágított gőzös hatalmas úszó teste. Inkább vagyok arra hangolva, hogy megpillantsam Ortygia előtt az athéni hajóhadat és együtt ujjongjam a régi Syracusa lakóival a nagy győzelmen, az atheni floira megsemmisülésén. Hazafelé minden vízmósnál és sziklamélyedésnél arra várok, hogy Archimedes bukkan elő geometriai ábráival. Hatalmas ordítás ébreszt rá a valóságra. A csösz riasztotta el az utcakölyköket a naspolyafák alól...

Utban Palermo felé

Meleg, trópusi eső szítal a kora hajnali órában. Az utcák elhagyottak. Az állomásnál néhány várótermes utas küzködik az álmosággal. Az egyik sarokban fiatal pár hatalmas viaszgyertyával. Fiatal jegyesek, Rómába igyekeznek a Szentatyához. Hol vonaton, hol gyalog. Ahogy a jóllelt adományok, meg az idő engedi. Az útban fölfelé, röviddel Catania előtt válunk el a tengertől és azután termékeny völgyekben rohan a vonat Szicílián keresztül Palermó felé.

Az egyik útítársam kereskedelmi utazó. Csomagolópapírosban utazik. Elég idős már, de friss és fiatalos. Hamarosan összeharagítottunk. Minden téren megállapítjuk nézeteink azonosságát. Dicsé-

rem hazáját, Szicíliát. — Ah, la bella Sicilia, la bella, la bella... és a végén már áriázik, énekel. Feláll, kihajol az ablakon és úgy fújja a rögtönzött melódiát Szicília szépségéről. Lassan kiérünk a Tyrréni-tenger partjára és közeledünk az „Aranykagyló” gyöngyéhez, Palermóhoz. Kövér kepecsek, exportörök szállnak fel az egyik állomáson. Teli-kiabálják és telifüstölik az egész kocsit. De nem baj. Nekem az utazó ismerősöm adta meg a vezérhangot és ahogy begördült a vonatnak Palermó pályaudvarára, egyre a fülemben cseng rögtönzött melódiája: la bella Sicilia, la bella, la bella...

Polyák István.

A „megröngtenezett” Raffael

Rómából írják: Del Massa tanár, a kiváló olasz művészettörténész, meglepő felfedezést tett Rafael egyik mesterművén. A firenzei Pittipalota híres Madonna-képéről van szó, amely a Szűzanyát a szentek körében baldachinos trónuson ülve ábrázolja. Egy úgynevezett rádiószkóp segítségével (elektromos készülék, amely műalkotásoknak röntgensugarakkal való vizsgálatát teszi lehetővé) megállapította, hogy a mostani kép alatt egy másik Madonna-kép is van, amelynek története rendkívül érdekes. 1510 körül ugyanis Raffael egy ízben arról beszélt, hogy egyik álmában megjelent neki Szűz Mária s ő ezután

az elragadtatás állapotában, teljes ragyogásában lefestette őt. A képet azonban senkinek sem mutatta meg, hanem kijelentette, hogy egy másik képet is festett — éppen a baldachinos Madonnát —, amely 1815 óta ismét Firenzében van, miután előzőleg még 1799-ben Párizsba szállították. Del Massa tanár most megoldotta a titkot. A röntgensugarak kimutatták, hogy a kép Madonna alakja mögött vizionárius szépségű asszonyi fej ismerhető fel, amely a tudós véleménye szerint a nagy mester álomképének viszszaadása.

A hasbeszélő

Irtá: Nyáry Andor

Ez a vásár a falu négy vásárja közül mindig a legforgalmasabb és a legélénkebb szokott lenni. Messzeföldről sereglenek oda azon a napon az emberek.

A csizmiadiák öles rudakon hordják a csizmákat. De az aztán csizma is!

A malacokban sincs hiány. Három uraságnak összevéve nincs akkora kondája, mint a malom előtti téren összeverődött malac-sokaság.

Hanem a komédiások se maradnak el. Ezek az asszonyok meg a gyerekek kedvéért jönnek, mivelhogy a bolondság azoknak való. Hátha azoknak való, hát ki is veszik részüket belőle a következő vásárig. Domanyek Jani úgy nézi a ringlipilt, hogy még a szeme is kikerekedik tőle. Fazekas Miska meg tizenöt tojást kiszedett a kottlós-tyúk alól, hogy annak ára fejében Kanász Gyurival felülhessen a hajóhintára.

A legtöbb nézője azonban Nedanicsek úrnak van, aki mellesleg szolgál, kecskeszakállt visel s egy nagy ekatulya tetején Paprikajancsikat táncoltat és a hasából beszél és egy úgy hallatszik, mintha maguk a Jancsik beszélnének.

Az igazi vásáros hangulat mégis a Weisz Jakab kocsmájában virágzik. A vásárosok ott isszák a jó vásárra az áldomást. A bíró úr is ott ógyeleg, mert hát ő hivatalos személy s az ő kötelessége a rendet fenntartani.

Hát tartja is!... A sarokasztalnál éppen a harmadik litert öblögeti a sógor, meg a koma társaságában. Szórnyen vigyáz, hogy a hozatal körül

baj ne essék, mert a sógor után a koma következik, a koma után megint a sógor. A maga fizetési hiányosságát a tekintély pótolja.

A Pupák cigány meg ott áll a háta mögött s ha a bíró úr felemeli a jobb keze mutatóujját, hát rázendít a nótára, amelyik azt mondja, hogy:

Megizentem az adonyi bírónak,
Márványkövel rakassa ki az utat.
Rakassa ki símára... Hej de!... A bíró úr számára.
Jön a babám, nyikorog a csizmája.

Mikor a bíró úr éppen harmadszor tartotta fel a nevezetes mutatóujját s a Pupák cigány meg éppen harmadszor nyekkentett rá a bíró úr adonyi kollégájára, az udvar felől furesa füttyülés hallatszott s nyomban rá belépett a kocsmába egy szakállas alak: a Nedanicsek úr.

Sokat beszélt a Paprikajancsik helyett s most kiszáradt a torka és betért egy hörpintésre.

Mivel pedig a kecskeszakáll fölött még akkor is szólt a fütty, amikor már a szomszédos asztalhoz leült, a bíró úr felemelte most meg a bal kéz mutatóujját, ami viszont a jobb kéz mutatóujjával szemben azt jelentette: Ácsi!

A gyakorlott cigány hegedűje nyikkant és a bíró úr utasítására a „márványkőnél” megszakadt a nóta.

A bíró úr lassan odafordította fejét a füttyös ember felé, aztán rászólt:

— De jó kedve van az úrnak!

Pupák idejekorán odasugta a füttyös embernek:

— A bíró úr!

Éppen az utolsó pillanatban történt a leleplezés, mert Nedanicsek úr paprikás ember volt s már éppen készült valami cifrára mondani a bíró

úrnak, de így, hogy megtudta, kivel áll szemben, a tekintélyes név hallatára hirtelen megszelídült s hogy az előbbeni illetlenségét helyrehozza, nyájas ábrázatot vágott és a nagy férfi felé fordult:

— Áztos szolgálja! — szólt hízelegve és megmagyarázta kilengése okát. — Ritkán csik egy jó falusi vásár.

A bíró úr szemébe nézett s minthogy a nóta miatt keveredtek ismeretségekbe, hát megkérdezte:

— Bíró úr ismeri a shimmyt!

— Az attól függ, — felelte nagy hivatalosan a bíró úr, — melyiket kérdezi az úr. Mert a faluban kettő van. Berger Simi, meg az öreg Glanc Simon.

Nedanicsek úr mosolygott:

— Nem azt kérdezem én!

— Hát melyiket?

— A shimmy! — nevetett Nedanicsek úr és gyorsan elsodorta a név betűit: es, há, i, két em, a végén ipszilón.

A bíró úr megrázta fejét:

— Olyan Simon nem lakik a faluba, aki a végén ipszilón viselne!

Nedanicsek úr erre már nagyon érezte műveltsége fölényét és magyarázathoz fogott:

— A shimmy egy tánc! Nem is olyan nagyon régen azt táncolta mindenki. — Szemét becsukta és a nyelvvel csettintett: — Mikor az ember...

— mozdulatot tett s közben a dallamot dúdolta hozzá és ájuldozott a nagy gyönyörűségtől. Aztán az ajkát elbiggyesztette: — A csárdás? ... Az már kimúlt a divatból! Az üköreganyám se táncolja! Az üköreganyám se táncolja! Az is most iratkozott be a tánciskolába... Ha maga azt látná, bíró úr!... Hogy az hogyan járja a shimmyt!... Direkt egy mese!

Beck lengyel külügyminiszter nem vesz részt a Népszövetség ülésén

Varsóból jelentik: Jó forrásból származó hírek szerint Beck lengyel külügyminiszter nem vesz részt a Népszövetség tanácsának ülésén, mert Lengyelország már nem tagja a népszövetségi tanácsnak.

Az olasz uralkodópár vacsorát adott Pál jugoszláv kormányzóherceg tiszteletére

Rómából jelentik: Pál jugoszláv kormányzóherceg és felesége tiszteletére az olasz uralkodópár csütörtök este vacsorát adott a kvirináli palotában. A vacsorán résztvett a hesseni herceg és Markovics jugoszláv külügyminiszter is.

A napokban ünnepelték Stockholmban P. H. Lingnek, a svéd torna megalapítójának százszünetes születési fordulóját s ebből az alkalomból megkoszorúzták a sírját is. A nyár folyamán Stockholmban Ling emlékünnepek lesznek

Márton Áron püspököt bizta meg a Szentszék a Kolozsvár-belvárosi egyházközség vezetésével

Az egyházközség közgyűlése. — Négy és félmillió lejes költséggel restaurálják a Szent Mihály templomot. — Siremléket állítanak dr Hirschler Józsefnek

Kolozsvár, május hó.

A kolozsvár-belvárosi római katolikus egyházközség tegnap este hét órakor tartotta meg az évi közgyűlést a belvárosi elemi iskola nagytermében Márton Áron püspök elnökle mellett. A közgyűlésen az egyházközség tagjai nagyszámban vettek részt és élénk figyelemmel kísérték az elnök Márton Áron püspöknek tárgysorozat előtti fontos és az egyházközség életét rendkívül közvetlenül érintő jelentéseit.

Márton Áron püspök az elnöki szék elfoglalása után rövid emlékbeszédet mondott az elhunyt XI. Pius pápáról, akinek áldásos életét és főpásztori működését méltatta. Utána XII. Pius, Pacelli Eugén székfoglalásáról emlékezett meg s nagyvonalakban ismertette azt a fényes pályát, amelyet XII. Pius rövid idő alatt befutott. Az egyházközség és az egyházközség összes híveinek hódolatát fejezte ki, az új pápa életteljesével nyitotta meg a közgyűlést.

Ezután a püspök a tárgysorozatban kitűzött ügyek tárgyalása előtt fontos bejelentéseket tett. Közölte, hogy a Szentszéktől engedélyt kért arra, hogy a belvárosi római katolikus egyházközség gazdasági ügyeit még három évig vezethesse. A Szentszéktől erre felhatalmazást is kapott és egyúttal felhatalmazta őt arra, hogy a lelki-ügyek vezetésére maga helyett mást jelöljön ki. Bejelentette, hogy a lelki-ügyek vezetésére dr Veres püspöki vikáriust kérte fel. A közgyűlés nagy lelkesedéssel és éljenzéssel fogadta bejelentését. Az éljenzés elhangzása után a püspök közölte, hogy három év múlva a belvárosi plébánia vezetésétől visszavonul és akkor az egyházközség plébánosválasztási jogát szabadon és minden befolyás nélkül gyakorolhatja.

Általános figyelem közepette folytatta bejelentéseit és közölte, hogy nagynevű elődjének,

dr Hirschler József pápai prelátus siremlékének megvalósítása azért késett, mert nem volt alkalom arra, hogy az elhunyt munkásságához és nagyvonalu tehetségéhez méltó emléket emelhesse. Először az egyházközség anyagi ügyeinek rendezését kellett végrehajtani s most, miután ez megtörtént, felhatalmazást kért a közgyűléstől, hogy az elhunyt prelátus siremlékének megvalósítására szükséges intézkedéseket tegye, a megfelelő tervek és az ehhez szükséges anyagi fedezeteket ehhez megszerezhesse, hogy az emlékművet a legrövidebb idő alatt fel lehessen állítani.

Ezután bejelentette, hogy a Szent Mihály-templom, amely az egyházközségnek egyik legnagyobb büszkesége, az utóbbi években erősen megrongálódott, megrepedezett, úgyhogy restaurálása már nem halasztható. Az egyházközség műszaki tanácsosai részletesen megvizsgálták a templomot és a külső és a belső restaurálására vonatkozó tervet már elkészítették. A költsége négy és félmillió lejt tesz ki és öt éves tervet kell készíteni a munka végrehajtására. Ennek a nagyszabású munkának a végrehajtásáról előre kell gondoskodni és bejelentette, hogy a helyreállításához szükséges költségek kitermelése a katolikus hívek és intézmények biztatása következtében megtörtént. Kérte az egyházközség hozzájárulását a restauráláshoz és annak a meggyőződésének adott ki jelezést, hogy a szükséges alap előteremtéséhez nemcsak Kolozsvár, hanem egész Erdély adakozókészségű katolikus társadalma is hozzá fog járulni. Ha — nagy áldozatkészséggel — nemcsak gondozták, hanem létre is hozták a templomot, nekünk — mondotta — kötelességünk templomunkat eredeti épiségében és szépségében megtartani, hogy utódainknak hiánytalanul és hibátlanul adhassuk át.

A püspök bejelentését az egyházközség közgyűlése nagy örömmel és lelkesedéssel vette tudomásul és felhatalmazta, hogy a Szent Mihály-templom már megkezdett restaurálási munkáját tovább folytassa és a gyűjtési akciót a legjobb belátása szerint megindítsa.

Ezután került sor a rendes tárgysorozat tárgyalására. Kedves András dr gondnok ismertette a zárszámadási bizottság jelentését, mely a múlt évi zárszámadásokat felülvizsgálta, azok jóváhagyását ajánlotta, közölte, hogy a zárszámadás 977.643 lei megtakarítással zárult le. Ismertette ezután a költségvetést, amelynek végösszege hatmilliókétszáz ezer lejt tesz ki. A közgyűlés tudomásul vette úgy a zárszámadást, mint a költségvetést.

A püspök ezután az egyházközség kölcsönügyeiről tett jelentést, amelyet szintén egyhangulag vettek tudomásul. A tisztviselői szerződéseket a közgyűlés még egy félévvel: ez év december 31-ig meghosszabbította, amikor az új szervezeti szabályzat is el fog készülni. A közgyűlés végén a választmány kiegészítésére került a sor. Szilágyi jegyző felolvasta az egyházközség múltévi halottainak névsorát és Márton Áron püspök megilletődött hangon veti fölük búcsút. Eltávozás, halálozás, vagy lemondás folytán megüresedett választmányi tagok helyére a következőket választották meg: Adorján János, Balázs Gyula, Domokos Pál Péter, Dsida Aladár, dr Gergely Jenő, Guráth Béla, Hartig Vilmos, dr Hegedűs Sándor, Hevesi József, dr P. Jánosy Béla, dr Krasznay Pál, László Gyula, Merza Gyula, Pillich Dezső, Torday Mihály és Várady Albert.

A közgyűlés a püspök életteljesével ért véget.

A bíró úr megszívta a pipáját, a sógorára nézett, aztán a komára, aztán Nedacsinek felé fordult:

— Nem láttam még azt a szép táncot.
Nedacsinek úr nagy szolgálatkészen ajánlkozott:

— Majd megmutatom — sietett a szóval. — Ha azt meglátja a bíró úr, többet sohasem táncolja a csárdást!

Megsimogatta a szakállát, pár ütemet füttyült, aztán dudolni kezdte, hogy hát:

Legszebb tánc a shimmy, a shimmy,
a shimmy...

Aztán táncra görbítette lábát és táncolt. Szörnyen hajlott, ingott-bingott.

A bíró úr, a koma, a sógor szaporán nézték, pipáltak, gusztálták:

— Ejha, no, lá-n!

— Szép, már az igaz!

— Jól szedi a lábát! — biztatták Nedacsinek urat egy-egy sikerültebb mozdulat után.

Addigra Nedacsinek úr is elvégezte dolgát és most szenvedélypuhult bambasággal tekintett a bíró felé:

— No, mit szól hozzá, bíró uram?

— Megjárja! — mondta tompán.

Nedacsinek úr jó táncos híreben állt. Sokat is adott a tudományára. A hasa után mindjárt a lábait tartotta a legértékesebb testrészének, különösen most, hogy a bíró úr szájából hallotta a dicséretet.

— Megtanítsam rá? — kérdezte tőle nagy igyekezettel.

A bíró úr kihuzta magát a széken:

— Engem? — kérdezte szörnyen lekicsinyelve

Nedacsinek urat, aztán ellegyintett maga előtt: — Előbb tudtam én azt a táncot, mint az úr!

Nedacsinek úr nagy szemeket meresztett:

— A shimmyt? — kérdezte kétkedve.

— Macska tudja, mi a neve! — vont vállat a bíró úr. — Amit most lejött.

— Jöjjön csak?

Nedacsinek úr kicsit furesán érezte magát, de azért ajánlkozott:

— Én leszek a nő!... Jó?

— A lehet! — felelte a bíró. — Mert én nem vagyok az. Arról jótallok.

Azzal a pipaszárat a szemfölgára harapta, hogy a kupak a homlokát riszálta. Nedacsinek urat derékon fogta, aztán intett a cigánynak.

A cigány rázendített a melódiára, a bíró úr pedig megkezdte a táncot:

Rázza a szakállas urat, hogy annak majd a lelke zötytyent ki a „hasából”. Mikor aztán Nedacsinek már rekedtre kiabálta magát a sok jajjal, meg az „eléggel”, meg az „eressen el”-el, a bíró úr a balkezeivel hirtelen kinyitotta a kocsmajitét. Nedacsinek urat arccal előre állította, akkor a lábával nagyot segített rajta, hogy az az utcára penderedett s mikor Nedacsinek úr a nagy svungtól az utca porában négykézláb megállt és viszanézett a kocsmára, hogy tulajdonképpen mi is történt vele, hogy olyan hirtelen kirepült, a bíró úr vörösré izott arccal ott állt az ajtóban és utána fenyegetett:

— Amíg ebben a községben én leszek a bíró, nem járják itt ezt a majomnak való táncot!

Azzal visszament a kocsmába és bevágta maga után az ajtót, hogy csak úgy hullott a sarkairól a májter.

Szövetkezeti nagynap Nagyenyeden

**A Hangya-Szövetség tizenkilencedik évi közgyűlése.
A szövetkezeti könyvelők továbbképző összejövedele**

Nagyenyeden, a biztos és jóhírű Hangya-szövetkezetek központjában május 11-én és 12-én igen hasznos összejövedelesek voltak. Csütörtökön a szövetkezetek könyvelői gyűltek össze, hogy mintegy házi tanfolyamot tartsanak egymás között a szövetkezeti életben felbukkanó új és új üzleti jelenségekről, a belőlük előálló háztartási és könyvelési problémákról. Mert bizony a könyvelés dolga nemcsak holmi rubrikák és számok sorakoztatása, hanem a napi élet gazdasági történetének a naplózása, amellet a gondok józan összemérése a kilátásokkal s a különbözetelek tanulságainak a levonása. Ha több a gond, mint a kilátás, akkor új munka-elhatározásokról kell tervezni, hogy a gondok túlságait miként lehesen kiküszöbölni. Ha viszont a kilátások vannak többletben, akkor arról kell gondoskodni, hogy ez a jó többlet is megőrződjék s a sanyarubb napokra védő tartalékul szolgáljon.

Hasonlatos így a könyvelés a lelkiismeretvizsgálathoz. Különösen nagyjelentőségű ez a szövetkezeti életben, hol emberek kölcsönös egymáson segítségéről van szó, az egymás iránti bizalom fenntartásáról, a képességek egymásba fogzásáról, hogy az emberek közös emelkedést tudjanak találni. Nemcsak anyagi, hanem erkölcsi vonatkozások is összefüggésben vannak a szövetkezeti életben s a könyvelésnek nemcsak rideg üzleti számokat kell nyilvántartani, hanem az erkölcsi összetartozandóságot is szolgálja. Azt, amit testvériségnek is szoktak nevezni s amiben a gyakorlati életnek folytonosan egyensúlyban kell lennie az egymás iránti szeretet és hűség követelményeivel.

Ilyen jelentősége van a nagyenyedi szövetkezeti könyvelők összejövedelének s azon az üzleti számontartások új és új kérdéseiben való eligazodásoknak. Továbbképző találkozás ez a szövetkezeti gondolat üdvös tovább fejlesztése és gyakorlati megvalósítása érdekében.

Beszámolás és jövőbe nézés a közgyűlésen

A másik szövetkezeti napon, május 12-én a Hangya-szövetkezetek Szövetségének tizenkilencedik évi működéséről folyik a beszámoló és jövődökbé tekintő közgyűlés. A Szövetség

kéthetenkénti lapja, a „Szövetkezés“ nyugodt öntudatossággal állapítja meg, hogy bár nehéz körülmények sokszor léptek közbe akadályozó

446 szövetkezet a Szövetségben. 127 millió leire emelkedett az évi áruforgalom

A Szövetkezetek Szövetségének 1938-ban lezárt helyzete az, hogy 446 szövetkezet van ebben a szövetségben. A befizetett üzletrészek összege 6 millió 812.500 lei. A Hangya-szövetkezeteknek 13 millió fölül az áruhiteli tartozásuk a szövetkezeti központtal, vagyis a Szövetséggel szemben. Ez mutatja a központ nagy lejtésfőképességét a maga hálózata javára. Viszont ennek megalapozása az, hogy a Szövetségnek 48 millió lei összegben felüli vagyona van s üzleti éve olyan eredménnyel zárult, mely 387 ezer leit meghaladó tiszta fölösleget mutat, de ezzel együtt beruházásokban, tartalékalapokra való helyezésekben egymillió 200 ezer leinyi összes megtakarítást jelent. Az is igen érdekes és egyúttal örvendetes jelenség, hogy a 446 szövetkezet szövetsége az 1937-ik évi áruforgalom 121 millió összegét az 1938-iki áruforgalom 127 millióra emelte. Tehát 6 mil-

hatásokkal, mégis az intézet a gróf Haller István elnök vasakaratu vezetésével javarészt mind meg tudta valósítani célkitűzéseit És aztán a következőket is írja a lap: „Szövetségünknek ereje azonban igazgatóságunk tevékenysége mellett mélyen gyökerezik szövetkezeti hálózatunkban is. Amg egyik oldalon ott látjuk a tisztviselői kar lelkiismeretes munkateltjesítményét, másik oldalon külső szövetkezeti munkatársaink a társult szövetkezetek élén, tántoríthatlan hűséggel és öntudattal munkálják a minél szorosabb központi kapcsolat kiépítését.”

liós összeggel emelkedett az áruforgalom, amikor általában a magánkereskedelem a forgalom visszaeséséről panaszkodik.

Mindezek a jelenségek azt bizonyítják, hogy a kis emberek, a faluk szövetkezeti összetartása mind biztosabb gazdasági alapozást tud létrehozni. Az egymáson segítség, az egymás képességeinek egymást kiegészítő összefogása a gyakorlati életnek csakugyan hivatott eligazítója, fenntartója és nevelője tud lenni. Persze még sok a tennivaló és sok a szükség, amit le kell győzni. De ha a szövetkezeti élet iránt úgy a társadalom, mint az állam megértése mind nagyobb bizonyosságú lesz, akkor kétségtelen, hogy a Hangya-szövetkezetek Szövetsége a maga eddigi 19 éve után a népek nemcsak gazdasági elrendezője tud lenni, de szellemi és erkölcsi fölemelője is.

Németország és Olaszország elutasította az öthatalmi értekezlet tervét

**A német-lengyel viszony nem mérgesedett el annyira, hogy
Európa békéjét fenyegetné. Vatikáni körök úgy vélik, hogy
Hitler kancellár nem szándékszik tovább kiélezni a helyzetet**

Rómából jelentik: Az United Press úgy értesül, hogy Németország és Olaszország elutasította azt a javaslatot, hogy öthatalmi értekezleten tárgyalják meg a német-lengyel viszályt. A lap szerint Mussolini és Hitler kijelentette, hogy semmi sem indokolja a jelenlegi helyzetben egy ilyen értekezlet összehívását, mert a német-lengyel viszony nem mérgesedett el annyira, hogy Európa békéjét fenyegetné.

Allítólag vatikáni körök örömmel fogadták

ezt a választ, mert azt a biztosítékot vélik belőle kiolvasni, hogy Hitler kancellár nem szándékszik tovább kiélezni a helyzetet.

„Berlin dönt a danzigi kérdésben“

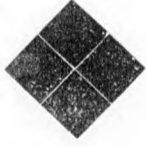
Danzigból jelentik: A nemzeti szocialista kormány szócsöve, a Danziger Vorposten megállapítja, hogy a danzigi kérdésben a döntés Berlinben történik és egyedül csak Németországtól függ. A lap szerint semmiféle lengyel szó nem akadályozhatja meg, hogy Danzig egy napon vissza ne térjen Németországhoz. Nem lehet szó angol beavatkozásról és mivel Beck válasza Németországnak nem nyújtott kilátást a kérdés megoldására, a következő lépést Lengyelországnak kell megtennie, még pedig abban az irányban, hogy Danzig Németországhoz tartozik. A lap végül azt írja, hogy a német politika néha bizony nagyon közeli és pontosan betartott határidőket keres.

Az olasz király Pál herceg és Franco tábornagy állami látogatást terveznek Berlinben

Berlinből jelentik: Beavatott helyről származó értesülés szerint az olasz király Umberto trónörökös és Pál herceg társaságában június első hetében állami látogatásra Berlinbe érkezik. Tárgyalások folynak arról is, hogy Franco tábornagy is résztvegyen a tárgyalásokon.

Egész könyvtárt pótol a Spiragó

Felnöttek Katekizmus

A vallási ismereteknek és kitünöbnél-kiünöbn predikációs témáknak, előadásoknak valóóságos kincsébányája. Tizenhárom nyelv e fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és rátekinthetőnyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 450 lei, füzve 360 lei és portó. Utánvét 20 lejjel csak drágább.

Különleges esetek az ingatlankönyv és törzslapok kitöltése tárgyában

Nagyvárad. Saját tud. Az ingatlan-könyv és a törzslapok (fişă) kitöltésénél számos olyan eset merül fel, amelyekre vonatkozólag sem a törvény és a végrehajtási utasítás, sem pedig a hatóságoknak ezekkel kapcsolatban kibocsátott tájékoztató rendeletei nem adják meg a szükséges felvilágosításokat.

Ezekre vonatkozólag a hatóságtól beszerzett felvilágosítások felhasználásával a következő tájékoztatást nyújtjuk.

1. Hogyan töltsé ki a háztulajdonos az ingatlan-könyvet és a törzslapokat, ha nem a házában, hanem más községben, vagy a város egy másik házában lakik?

Ebben az esetben a háztulajdonos az 1-es törzslap fejadatái kitöltése után írja be vezetéket és keresztnévét az első sorba, de miután nem foglal el a házában semminemű helyiséget, tehát mellőzze a helyiségek sorszámának a feltüntetését. Tüntesse fel a megfelelő rovatban az ingatlan tulajdonjogára vonatkozó telekkönyvi iktatói számot és a jegyzet rovatba írja be a községet, vagy az utcát és a házszámot, ahol a saját többi adatait feltüntető törzslapot kiállítja.

Az 1-es törzslap többi rovatait aztán töltsé ki az előírt szabályoknak megfelelően.

A háztulajdonos saját adatai feltüntetésére szolgáló 2-es törzslapon ismét beírja az ingatlanra vonatkozó adatokat és ezt követően beírja a megfelelő rovatba a vezetéket és keresztnévét, valamint azt is, hogy a többi adatok — az utca és házszám szerint megjelölt lakásán felvett törzslapban vannak feltüntetve.

2. A házmeztart fel kell venni az 1-es törzslapba és a jegyzet-rovatban fel kell tüntetni ezt a minőséget. Egyébként azonban a házmeztart állítson ki a saját adatairól egy külön 2-es törzslapot.

3. A butorozott szoba albérlője nem szerepelhet az 1-es törzslapon. Itt a tulajdonos csak azt tüntesse ki, hogy a házában hány butorozottan bérebeadt szoba van.

Az albérlő állítson ki a saját adatairól két darab kettős fişă-t és ennek a jegyzet-rovatában tüntesse fel, hogy melyik bérlőtől, vagy tulajdonostól bírja albérlésben a butorozott szobát és jelölje meg a főbérlő lakosztályának a számát.

4. Azok a személyek, akik akár háztulajdonos, akár pedig főbérlői minőségben a házában valamely helyiséget, üzlet, műhely, raktár, iroda stb. célra használnak, azonban nem laknak a házában, felveendőek az egyes törzslapba.

Vizsont ezek tartoznak kiállítani egy 2-es törzslapot, melyben feltüntetik az általuk elfoglalt lakást, vagy más lakrészt, továbbá a vezetéket és keresztnévüket, annak megjegyzésével, hogy egyéb adatokat az utca és házszám szerint pontosan megjelölt lakásukon felvett törzslapban sorolták fel. Családtagjaikat természetesen nem írják be.

Ellenben a fenti adatok beírása után felsorolják az üzletükben, műhelyükben stb. alkalmazott egyének vezetéket és keresztnévét és ismét beírják, hogy ezeknek az alkalmazottaknak a további adatai az utca és házszám szerint megjelölt törzslapban vannak felsorolva.

5. Számos kérdés merül fel a háztulajdonosok körében a házmeztart könyv beszerzéséhez szükséges okmányok tárgyában.

Ezért újra eljártunk Clonţa Eugen nagyváradi rendőrkezes úrnál és a tőle nyert felvilágosítások alapján közöljük:

Minden háztulajdonos gondoskodjék arról, hogy e hó 15-ikéig házmeztart adja be kérvényét a kivesztori hivatalhoz a házmeztart könyv kiadása végett.

Szükségesek a következő okmányok:

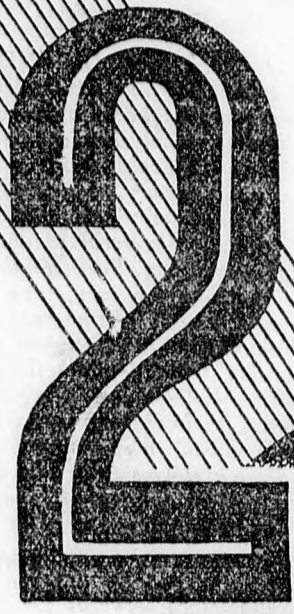
1. A házmeztart születési bizonyítványa, 2. az állampolgársági igazolványa, 3. az ügyészség által kiállított büntetlenségi bizonyítványt, 4. a rendőrség által kiállított erkölcsi bizonyítvány, 5. katonai igazolványa, 6. két fénykép.

A fenti bizonylatokat vagy eredetben, vagy hiteles másolatban kell becsatolni.

Felhívtuk a kivesztor úr figyelmét arra, hogy a bizonyítványoknak hiteles másolatban becsatolása súlyosan megterheli a különben is szegény sorsban élő házmeztartakat és kéremre hozzájárult ahhoz, hogy a kérvényhez az eredeti bizonylatokat és ezek egyszerű másolatait csatoljuk be, — a másolatokat ő hitelesíti és az eredetieket visszaadja.

A nagyváradi Háztulajdonosok Szövetsége nevében dr Lengyel Zsigmond ügyvezető elnök.

Gondolt
reá, hogy

NAP

MULVA
LESZ
AZ ÁLLAMI
SORSJÁTÉK
III.
OSZTÁLYÁNAK
A HUZÁSA?

Mitița Constantinescu Svájcban és Olaszországban

A pénzügyminiszter tanácskozásai Bazelen, Genfben és Rómában

Bucurestiből jelentik: Mitița Constantinescu pénzügyminiszter és a Nemzeti Bank kormányzója I. Lapadatuval a Nemzeti Bank delegált igazgatójával és Neculai Bălu kabinetigazgatóval külföldre utazott.

Május 6-án szombaton tartották meg Bázelen a nemzetközi fizetések bankjának közgyűlését, amely alkalommal Mitița Constantinescu számos nagyjelentőségű megbeszélést folytatott le a főbb jegybankok kormányzóival, többek között Mon-

tagu Mormannal, Funkkal, Azzolinivel és P. Furnierrel.

Május 7-én, vasárnap a pénzügyminiszter meglátogatta a nemrég megnyitott svájci országos kiállítását.

A hét folyamán a pénzügyminiszter meglátogatta Genfben Lavendayt, a Népszövetség gazdasági ügyosztályának vezetőjét.

Az olasz kormányának még a múlt év novemberében Amadeo Gianini nagykövet által közvetített meghívására M. Constantinescu május 11-én Rómába utazott és 13-ig tartózkodik az olasz fővárosban.

A pénzügyminiszter itt megbeszéléseket folytatott a fasiszta kormány tagjaival és az olasz gazdasági élet kiemelkedő személyiségeivel.

Mitița Constantinescu bankkormányzó és pénzügyminiszter svájci és olaszországi látogatásai hozzájárulnak Romániának az európai államokkal fenntartott pénzügyi és gazdasági kapcsolatainak erősítéséhez és fejlesztéséhez.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: DALOL A TAVASZ.
CORSO: ANDALUZIAI ÉJSZAKÁK.
DORIAN: A REPÜLŐ EMBER.

A lelkiélet alakításának mindenki számára aktuális problémáját dolgozta fel:

P. Wimmer Anselm O. S. M.

Az élet teljessége

című könyvében. A könyv a modern, intelligens embernek íródott; neki mutatja be az élet célját, a lelki tökéletesedésnek szép ségeit, általában a vallásosság boldogító voltát. Okaj meggyőzőek, stílusa választékos.

Ára kartonkötésben 80 lei.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szél, változó felhőzet, több helyen eső és zivatar. A hőmérséklet alig változik.

KIRÁLYI KITÜNTETÉS KÉT KANONOKNAK, Temesvár. Saját tud. A hivatalos lap közlése szerint II. Károly király Unterweger Lotár dr kanonokot, a temesvári papnevelde rektorát és Waltner József dr kanonokot, püspöki irodavezetőt a román koronarend lovagi keresztjével tüntette ki.

Halálozás, Temesvár. Saját tud. A bánai Nagyözön Manoeuvre János tekintélyes bogrármester, hetvenkilenc éves korában meghalt. Az elhunytban Manoeuvre Péter szenteszéki tanácsos, glogováci plébános fivérét gyászolja. — Temesváron 72 éves korában elhunyt Polsterer Ferenc kereskedelmi ügynök.

HAZAUTAZOTT VELENCÉBŐL A NÉMETHADSEREGFŐPARANCSNOK. Velencéből jelentik: Bruchitsch német hadsergefőparancsnok elutazott Velencéből Münchenbe.

Megbüntetnek azokat, akik felbélyegzetlen vasúti igazolvánnyal utaznak. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága az összes állomásoknak rendeltetést küldött szét, amely szerint mindazokat az utasokat, akiknek igazolványai nincsenek ellátva az előírt biztosítási bélyegekkel, a helyszínen meg kell büntetni. Az 50, vagy 75 százalékos kedvezményrel utazóknak ki kell fizetniük az egész jegy árát és ezenkívül 100 lei bírságot. A szabadjegyűeknek szintén egész jegyet kell váltaniuk és nekik is meg kell fizetniük a 100 lei külön büntetést. Ha az utasok utközben ellátják igazolványaikat az előírt bélyegekkel, mentesülnek a büntetéstől.

TÖRVÉNYRENDELETEKEL INTÉZKEDHETIK A LENGYEL KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK. Varasóból jelentik: A lengyel diéta és szenátus egyhangúan, közfelkiáltással elfogadta a köztársasági elnöknek adott rendkívüli felhatalmazást. A törvény jogot ad Moszcicki köztársasági elnöknek arra, hogy pontosan megjelölt esetekben törvényrendeletekkel intézkedjék. A törvényt megszavazták az ukrán, szidó és német kisebbségi képviselők és szenátorok is.

LORD PLYMOUTH VISSZAVONUL. Londontól jelentik: Lord Plymouth, a külügyminisztérium parlamenti államtitkára, az egykori benemárvatközi bizottság elnöke, egészségi okokból lemondott. Nem valószínű, hogy Plymouthnak utóda legyen.

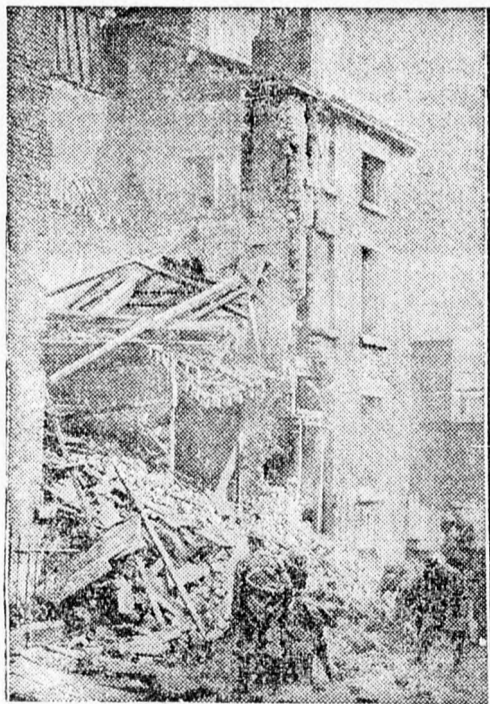
Május 15-én megkezdik a Szatmáron keresztülvetett vasútvonal szétbontását. Saját tud. Május 15-én évtizedes harc ér véget a CFR vezérigazgatósága és Szatmár városa között. Ezen a napon kezdik meg a város főutcáin keresztül vezető keskenyvágányu vasút sineinek felszedését és ugyanakkor megnyitják a szatmár-erdődi vasútvonalnak a Gőzfűrés állomásig megépített új részét. Mint ismeretes, ez a vasútvonal régebben Szatmár főterén vezetett keresztül. Amikor a főteret parkirozták és a belvárosi utcákat makadám burkolattal látták el, a vasutat a Ferdinánd-utcán keresztül vezették a Szamos híd fele. A város vezetősége azonban véglegesen megszüntetett volna szabadulni a kiesvasút larmájától és füstjétől, a vasút vezérigazgatósága azonban csak milliók kártérítés ellenében volt erre hajlandó. A harc, a miniszterelnökség döntése következtében, véglegesen eldőlt a Szatmár város kártérítés nélkül elérte célját. A vasút bucuresti vezérigazgatóságától leérkezett rendelet értelmében, a szélesnyomtávu vasútvonal mellett megépített keskenyvágányu vonalat május 15-én megnyitják és ugyanakkor megkezdik az utcákon átvezető sinek felszedését. Ezáltal a személyforgalmi Szamos híd is megszabadul a kiesvasutól.

Dr Ciolaca Emil felhívása az adófizető polgárokhoz. Nagyvárad. Saját tud. Dr Ciolaca Emil pénzügyigazgató felhívja az összes adófizető polgárokat, hogy ne intezzenek adóleszállítás iránti kérvényeket a pénzügyminisztériumhoz, ahol azokat amugy is visszautasítják. Az utóbbi hetek során ugyanis naponta 30-40 ilyen kérvény ment egyenesen a pénzügyminisztériumhoz, másrészt pedig az itteni pénzügyigazgatósághoz. Kötdomásu, hogy az idén nem lesznek adókivételek és a multévi, felemelt adót vezetik át erre az évre is. Ez ellen pedig fellebbezésnek nincs helye, bármilyen indokkal történne is az. A pénzügyminisztérium csak bírágolóások esetén adhat leszállítást, de semmiesetre sem az adókivetés ellen.

A VILÁGSZABADKÖMIVESSÉG HELYZETE. Rómából írják: Az Osservatore Romano érdekes adatokat közöl a szabadkőművességre vonatkozólag, amelyeket a társaság saját évkönyvéből merít. Ezek szerint a páholyok munkája igen megsappant az utolsó években, miután egyes európai országok működésüket betiltották, így például Magyarországon, Németországon, Lengyelországon, Portugáliában, a nemzeti Spanyolországban s a szovjetunióban. Törökországban és Rómában nincs ugyan a páholyok működése kimondottan tilalom alá vetve, de gyakorlatilag lehetetlenné tették. Ugyancsak erős akadályokkal és megkötésekkel dolgozik a finn és brazil szabadkőművesség is. Az évkönyv szerint azonban a szabadkőművesek száma még mindig tekintélyes és az elvi összetartás és a hatalmi pozíció folytán világhatalom jellegű. Számuk az egész világon négy és félmillió.

Az élelmiszerek egészségügyi ellenőrzése. Kolozsvár. Saját tud. A közegészségügyi minisztérium rendelkezéseire tervezet készült az élelmiszereket és italokat gyártó, vagy forgalombahozó iparosok és kereskedők egészségügyi ellenőrzésére. A tervezet már több helyütt, így a fővárosban is életbe lépett, városi szabályrendeletek formájában. A rendelet-tervezet fontosabb intézkedései a következők: Az élelmiszer és ital-kereskedésekben az árak zárt helyen, portál védve tartandók. A kiszolgáláshoz felhasznált edények használat után forró vízzel elmosandók, majd hideg vízzel leöblítendők. A poharak szájjukkal lefelé fordítva, erre a célra készített lyukasított lapon tartandók, hogy a víz lecsöpögjen róluk. A helyiségek és műhelyek fertőtlenítő folyadékkal töltött köpöcsözőkkel látandók el. A fogyasztásra szánt ételek és italok zárt helyen, oly szekrényekben vagy tartályokban őrizendők, amelyekben az élelmiszerek szellőzése biztosítva van. Oly cikkek, amelyek a meleg behatására megbomlanak, kizárólag hűtő-készülékekben tarthatók. A hűtésre használt jégátlábak erre a célra készített lapon vehetők csak át. Az élelmiszerek nem tehetők közvetlenül a jégre. A palackozott italok is csak úgy helyezhetők el a jégen, hogy a palack nyílása a jéget ne érintse. Az ételek az üzlethelyiségben olyképpen rendezendők el, hogy egymás szagát át ne vegyék. Az üzlethelyiségben kívül, az üzlethelyiség ajtajában, vagy ablakában élelmiszereket elhelyezni tilos. Kenyér és pék-árak vászonnal beborított polcokon helyezhetők csak el. A kiszolgáló személyzetet fehér köpenyekkel kell ellátni.

Terményárak Nagyváradon: Buza 350-360, rozs 290-300, árpa 380-400, zab 500, tengeri 370-380 lei.

Liverpoolban nagyvezetésű légi gyakorlatokat tartottak, melyek folyamán több lebontásra ítélt házat felrobbantottak, hogy a gázmenthelyek ellenálló képességet kipróbálják.

Felemelték a Rapid-vonatok jegyeinek árát. Bucurestiből jelentik: A CFR Junius 1-től lényegesen felemelte a Rapid-vonatok helyjegyeinek az árát. Ezután az I. osztályon 70, a II. osztályon 50, a III. osztályon 30 lei a helyjegy ára. Hasonlóképpen felemelték a kombinált jegyek árát is.

NAGY FELHŐSZAKADÁS VONULT ÁT BUCURESTIN. Bucurestiből jelentik: Tegnap hajnalban felhőszakadás vonult át a fővárosra, amely nagy károkat okozott a külvárosokban. A tüzoltók számos helyen voltak kénytelenek segílyt nyújtani.

Sulyos robbanás egy csikágói gabonarakárban. Csikágóból jelentik: A csikágói gabonarakárban sulyos robbanás történt. A gabonarakár főépületén kívül négy szomszédos raktárépület is leégett. Az anyagi kár 2 millió dollár. A robbanás következtében 20 ember életét veszítette.

Hűszévi kényszermunka egy barázda földért elkövetett gyilkosság miatt. Ion Probraga, Taracia községbeli földműves összeveszett szomszédjával: Gligore Cairac gazdával, mert az egy barázda földet elszántott az ő birtokából. A veszekedésből verekedés keletkezett, melynek hevében Probraga agyonütötte szomszédját. A galati büntetőtábla most tárgyalta a gyilkosság ügyét és Probragát húszévi kényszermunkára ítélte.

Agyonverték barátai egy legényt. Szatmár. Saját tudósítónk jelentése: Mintegy három hónappal ezelőtt Vámfaluból a szatmári közpórházba szállították Orosz László 21 éves legényt, aki ötnapi kínzó után meghalt. Az orvosok tetanuszmérgezést állapítottak meg s az ügyészség kiadta a temetési engedélyt. Az elhunyt fiatalember szülei most kiderítették, hogy gyermeküket Contra Gheorghe, Man Petru, Székely József és Man Gheorghe vámfalusi gazdálkodók verék agyon. Az ügyészség a bűnvádi feljelentés alapján elrendelte a holttest kihantolását, ami csütörtökön délelőtt történt meg. A boncolásnál kiderült, hogy a fiatalember halálát sulyos tárgyú származó ütések okozták, amelyek bezúrták Orosz koponyáját. A gyilkos legények ellen megindult az eljárás.

Automata pisztolyokkal ölik le a jövőben a bucuresti vágóhidon az állatokat. Bucurestiből jelentik: A bucuresti vágóhidon új rendszert vezettek be és ezentul automata pisztolyokkal ölik le az állatokat.

A kiömlött kénsv összegetett egy munkást. Nagybánya. Saját tud. A bányavidéken az utóbbi hetekben gyakran fordulnak elő sulyos munkászerencsétlenségek. Mint jelentették, a rövidre vágott gyújtószinór miatt a léposbányai aranybányában robbanás történt s a leszakadó többszáz mázsa kőzet halálra roncította Kotecz Pál és Vánca László fiatal bányamunkásokat. A szerencsétlenség harmadik áldozata: Rácz János a nagybányai kórházban a halállal vívódik. Most újabb sulyos szerencsétlenségek történtek a bányavidéki üzemenknél. A Petrosani telepén feldől egy kénsvallal telt hordó s a maró folyadék sulyosan összegette Oncea János 16 éves munkásfiu kezét. Volcu Vasile 19 éves munkás nem tudott idejében félreugrani az egyik rohanó elől. Karja a ceille s a sziklafal közé szorult s a ceille vasszéle négy ujját levágta.

A SEMMITŐSZÉK ELUTASÍTOTTA WEIDEMANNÉK FELLEBBEZÉSÉT Párizsból jelentik: A Semmitőszék elutasította a halálraítélt Weidemann és Million, valamint a 20 évre ítélt Blanc fellebbezését.

Izgalmas hajszá után a vásár közönsége fogta el a zsebmetszőt. Dés. Saját tud. A hetivásár alkalmával a rendkívül népes baromvásártéren egy vidéki földművelő — Bujor Joan — kétségbeesve vette észre, hogy a tolongásban valaki kilencszáz leit tartalmazó pénztárcáját zsebéből ki-lopta. Amint a tömegben körülnézett, egy gyanúsán viselkedő fiatalemberre esett tekintete, aki pár pillanat múlva futásnak is eredt. A gazda utána vetette magát, miközben fellármázta a vásár közönségét is. Néhány perc múlva már szamosan üldözték a város végén levő petróleumfinomító telep irányába menekülő embert, akinek sikerült a gyártelep zeg-zúgos utvezetőjében elrejtőznie. A felizgatott tömeg, — élén a károsulttal — azonban nem tárgított a minden helyet felkutatva, egy üres petróleum tartály fenekején megtalálta a zsebmetszőt. A fülönfogott tolvajt átadták a rendőrségnek, ahol nyomban felismerték személyében a régen körözött Farkas Gyula zsebmetszőt. A vizsgálat levezetése után átadják az ügyészségnek.

Felhívás. A nagyváradai Építőiparosok Szövetsége felhívja a diplomás és elismert építészeket, építész-mérnököket, építőmestereket, kőműves-mestereket, hogy akik már az 1939. évre kaptak adófizetési felelősséget, az ipar után, azok a felhívásukkal jelentkezzenek a pénzügyigazgatóságon Pinter pénzügyi tanácsosnál, mert a törvény értelmében a kivetett adókat megemmisül és a legutóbbi törvény szerint hajtják végre az adótarozást.

A román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai: Dollár 141.52—143.59, font 662.40—672.71, palestinai font 663.09—673.40, holland forint 75.83—77.03, svájci frank 31.81—32.29, francia frank 378—385, márka 40.50—41.50, pengó 25—27, csehekrona (hivatalos) 4.68—4.77. — Az exportból eredő szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai lanyhábbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki: angol font, 20 százalékos kvóta 1400—1405, angol font 30 százalékos kvóta 1648—1680, angol font, 20 százalékos kvóta 1365—1400, angol font, 40 százalékos kvóta 1050—1061, holland forint, 30 százalékos kvóta 187—193, dollár, 30 százalékos kvóta 358, svájci frank, 30 százalékos kvóta 80.75, francia frank, 30 százalékos kvóta 9.60, belgas (kliring) 59.25, belgas, 15 százalékos kvóta, 30 százalékos kvóta 67.50, svédkorona, 30 százalékos kvóta 87.50.

ÜNNEPÉLYESEN MEGNYITOTTÁK A VILÁGKIÁLLÍTÁS MAGYAR PAVILLONJÁT. Newyorkból jelentik: Csütörtökön nyitották meg ünnepélyes külsőségek között a világkiállítás magyar pavillonját. A megnyitón a magyar követ, majd a magyar főkonzul mondott beszédet. Szavaikra Edward Flinn, a kiállítás elnöke válaszolt. A pavillonnak s a vele kapcsolatos magyar vendéglőnek mindjárt a megnyitás után nagyszámu látogatója volt.

Adományok a bucuresti magyar diákbálla. (Folyt.) 100 lei: dr. Kedves András Kolozsvár, Balika S. Nagykaroly, Kekécs J. Nagykaroly, Domahidi István Domanesti, P. Tóth Lajos Temesvár, Osváth István Cosmeni, dr. Fülöp Ferenc Nagyenyed, Imreh Lajos Martini, Herepei János Sepsiszentgyörgy, Baka János Ojduia, dr. Jancsó Béla Kolozsvár, Duducz Antal Marosvásárhely, Iparos Ifj. Önképzőegylet Nagyszében, özv. Dózea Maximilian Kolozsvár, Sass Antal és Mihály Imre Carta, Széibel István Szatmár, Urbán Gyula Karánsebes, Albrecht Dezős Bánffyhyunad, Bodóli F. Mihály Uzon, Sebessy György Udvarhely, Kovács Károly Enyed, Dávid István Mihály Kézdivásárhely, Koncz György Kolozsvár, dr. Nemes Pál Bazarcei, özv. Márton Bálintné Bancu, I. Farkas Imre Marosvásárhely, Nits János Szamosújvár, Juhász Sándor Nagykaroly, Barra Jenő Tóvis, Volloncs Miklós Makeda, Demeter Béla Sepsiszentgyörgy, Bágya András Sepsiszentgyörgy, Mimerua nyomda Kolozsvár, Szócs Ferenc Marosvásárhely, Dencsik Elemér Sarmás, Vitélyos Balázs Brassó, Bajkó L. Zeigmond Kézdivásárhely, Kultár János Tasnad, Szigeti Béla Bucuresti, Ebergényi Gyula Kovászna, Szabó László Kézdivásárhely, Péterfi Albert Székelykeresztúr, Markovits Henrik Ermihályfalva, Szász Dezős Kolozsvár, B. Ajvász Béla Keresztúr, Nagy Károly Dés, Szócs Lajos Csikszereda, Szathmáry Jenő Nagyenyed, N. N. Bucuresti, Bucuresti Unitarius Nők Szövetsége, Bucuresti Unitarius Egyházközség, Lőrinczi Géza Bucureti, Kovács Kálmán Bánlak, Vogel Jakab Csikszereda, Almási Jenő Bucuresti, dr. Nagy Imre Gyergyszentmiklós, Zajzon Sándor Kézdivásárhely, Balaskó Vilmos Chesorani, Villand Ernő Mofiu-Mare, Papp Dénes Csikszereda, Kőrösi Tibor Gyimes, Kolozsvár: Gálfi Lőrinc, Vári Albert, dr. Kiss Elek, Demeter Gyula Karánsebes, dr. Benedek József Kézdivásárhely, Szigyártó Sándor Dés. — 78 lei: N. N. Bucuresti. — 70 lei: dr. Biró Aladár Marosvásárhely. — 60 lei: Bodó Béla Brassó, dr. Bereczky István Nagyszalonta, Mézáros Lázár Nagyenyed — 50 lei: Brassó: Thurman János, dr. Bárány Béla, dr. Ambrus Imre, N. N., dr. Kovácsy, Seres, Szedlacek, Sárosey, Sepsiszentgyörgy: dr. Melik István, Neumann Ernő, dr. Gyárfás Albert, dr. Nagy Károly, Kósa László, dr. Daragus, Verestóy János, Vajda Gáspár, Dézsi György, Demeter Ferenc Kolozsvár, Nagyszalontáról: Serester Lajos, dr. Balaton Zoltán, Babossi Sándor, dr. Pétery Lajos, Lakatos Lajos, Temesvárról: dr. Bródy Albert, Bachner Mihály, Marosvásárhelyről: Steleacu Adolf, Tersch Sámuel, Lichter Henrich, dr. Harsia Danila, Orosz Albert, Veczkan Ferenc, Szabó Pál, Márk Lajos, Kiss Gyula, Rácz Ferenc, Stalescu Andor, Szász Ferenc, Schmidt Károly, Lengyel László, Czimbalmos József, Nagy Zsombor, Domesa Flaviu, özv. dr. Hirsfeld Jenőné Egeres, Schenker Lajos és Roos József Kolozsvár, Ábrahám Gábor Csapó, Marosvásárhelyről: dr. Szász Albert, dr. Barabássy Albert, Pál Ferenc Oklánd, dr. Guzner Miklós Kolozsvár, Teleki István Dés, Marosvásárhelyről: Berekméri József Cocsman József, Tróznér Lajos, dr. Finkler Arad, Muzsai József Arad, Beckha Gyuláné Arad, Sepsiszentgyörgy: Andrássy Tivadar és Barkó József. — 40 lei: Gálósi Ferenc Kolozsvár. — 30 lei: dr. Pápai János Nagyszalonta. — 25 lei: Vomner Ilona Marosvásárhely. — 20 lei: N. N. Brassó.

Bosch
gyújtógyertya

milliószor bevált a versenyeken és a mindennapi használatban. A leghíresebb versenyzők értékelik a BOSCH gyújtógyertyát. Az Ön motorja is jobban fog működni, ha minden 15.000 km. után új BOSCH gyertyákat szerel be.

LEONIDA & Co. Bucuresti és fiókjai

Kapható az ország összes szaküzleteiben

Zürichi zárlat. Párizs 11.79 fél, London 20.84 háromnegyed, Newyork 445.25, Brüsszel 75.72 fél, Milánó 23.42 fél, Amszterdam 238.35, Berlin 178.60, Szófia 540, Prága 15.25, Varsó 83.75, Belgrad 10, Bucuresti 325.

UJABB BOMBAROBANÁSOK AZ ANGOL FŐVÁROSBAN. Londonból jelentik: Az angol fővárosban újabb bombarobbanások történtek. Manchesterben tegnap több merénylőlet követtek el, főleg üzletek előtt robbantak bombák, nagy károkat okozva. A merénylők személyét most sem sikerült megállapítani.

Biharmegyei hírek. Nagyvárad. Saját tud. Sulyos szerencsétlenség történt szerdán este az Odobescu-utcában. Seres János berkocsis, a kocsiból kifogott lovat hazafelé vezette az utast közepén, amikor egyszerre egy motorkerékpár fordult be az utcába és teljes sebességgel nekirohant a szerencsétlen kocsinak. Seres Jánost, aki sulyosan megsérült, lakásában vették ápolás alá. A gázoló motorkerékpár vezetőjének személyazonosságát nem sikerült megállapítani. — A székelyhídi csendőrség telefonon jelentette az ügyészségnek, hogy a járáshoz tartozó Erköbölkuton Zádori József gazdálkó eddig még ismeretlen okból lakószobájuk mesteregerendájára felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. Vizsgálat indult az eset kivizsgálására. — Szerdán éjszaka éjjel körül hatalmas vihar és felhőszakadás volt Nagyváradon. A nagy vihart jégeső követte. Egyelőre nem lehet tudni, hogy a jég okozta-e nagyobb kárt. — Sulyos munkászerencsétlenség történt a közeli kápolna községben. Flórián Miklós mechanikus az egyik gép javításával volt elfoglalva és közben nagyon közel került az üzembe levő géphez. Az egyik kerék szija elkapta a vizváztalan mechanikus kezét és a kerekek jobb kezének mind a tíz ujját lemetezték. A szerencsétlen gépészt sulyos vérvesztéssel szállították kórházba.

A MEZŐGAZDASÁGI TRAKTOROK MENTÉSEK MINDEN ADÓ ALÓL. Bucuresti-ből jelentik: Az autótulajdonosok adóvállomásaival kapcsolatban egyes pénzügyigazgatóságok vallomás beadását követelték az összes traktorokra vonatkozóan is. Az érdekeltek intervenciójára a pénzügyminiszter most rendelkezést adott ki, amelyben figyelmezteti az adó-kivetőközögeket, hogy a mezőgazdasági munkálatoknál használt traktorok az autódátörvény módosítás szerint is mentesek minden adó alól.

Temetések. Blóz Géza 33 éves asztalosiparos Nagyváradon meghalt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz a Havassy-kápolnából. — Zádory Józsefné szül. Révész Mária 25 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”).

TURISZTIKA

A Sasok-Vulturi Turista Egyesülete folyó hó 14-én reggel 7 órai indulással Vadul luj Carol-Révre rendez kirándulást. Indulás a szokott helyről Piata Mihai Viteazul. Részvételi díj tagoknak 75 és vendégeknek 85 lei. Jelentkezések az egyesület helyiségében, Nagyvárad, Str. Lazar Aurel 14. Gyenge István óras és ékezerésznel, Str. Alexandri és Mocsári írógépkereskedésében, Bulv. Regele Ferdinand.

A nagyváradai öszturisták május 17—20. napjain kirándulást rendeznek Brassó és környékére. 75 százalékos vasúti kedvezménnyel. Részvételi díj tagok jelentkezését kérjük Mocsári Sándor írógép-üzletében (Nagyvárad, Bulv. Regele Ferdinand 13.), vagy a Macabi Otthonban (Heyman udvar), hol mindennemű felvilágosítást készséggel megadnak.

Apróhirdetések

Lakás
szavanként 3 lei

Kiadó
Udvari lakás: 2 szoba, előszoba, konyha, kamara, junius 1-től. — Nagyvárad, Str. Bratianu 61. szám.

Utcai
Kézszobás, előszobás lakás, mosókonyhával, szonnapra kiadó. Nagyvárad, Strada Mihail Sorbul 11. szám.

Kiadó
junius ho 1-re 1 két-szobás, konyha, garázsos lakás és két egy-szobás, konyhas lakás Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

Kézszobás
utcai lakás mellek helyiségekkel együtt junius 1-re kiadó. Vajna, Nagyvárad, Holban-u. 22.

Kiadó
3 szobás utcai fürdőszobás lakás augusztus hó 1-re. Nagyvárad, Str. Andrei Muresanu 3.

Allást kecs
szavanként 1 lei

Mindenesnek
ajánlkozik 4 éves gyerekkel, szépen mosni tudó asszony. Zsurkucz Illesné, Szöllösi-rét 7. utca 17. szám.

Különféle

szavanként 3 lei

Cserépkályhák
javítását, átrakását, szabadalmazott rendszerrel készíti Besenyey kályhás, Nagyvárad, Str. Rosiorilor 15-a.

Borszék fürdőn
uj villámban, az előszobában 500/0-os lakás-kedvezményt adok. Értekezhetni: Kiss Endrénél, Nagyvárad, Strada 20. Aprilie No. 20.

PUHA OLMOT
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Spárgatövek,
elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Arpad szőlőjében. Nagyvárad, Cal. Ruinelor 1. (Petőfi-u. végén.)

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Üzleti
redőny, ajtóval, tokkal eladó. Erdeklődni Nagyvárad, Tichindeal-utca 11. szám. Jancsó.

Eladó
Nagyvárad legprimább szőlője: déli fekvésű gyönyörű kilátással, 4 szobás teljesen modern, fürdőszobás lakással, — vízvezeték, villany, telefon, pinca, vincellárlakás, istálló, hizlalda, aprójszagtényészde, bevezetett gazdálkodás, mely folytatva, uri megélhetést biztosít. — Van circa 600 eladó kisebb-nagyobb ház, alkalmi vételek, szőlők, házhelyek. HORVÁTH ingatlaniroda. Nagyvárad, Regele Ferdinand 16. Eladó ingatlanokat kérem bejelenteni!

LEGUJABB

Sajtóvélemények Daladier és Chamberlain beszédéről

A *Deutsche Allgemeine Zeitung* szerint Chamberlain kapcsolatba akart hozni két olyan kérdést, melynek semmi köze egymáshoz: Danzig német várost — és a lengyel függetlenségét. A lap érthetetlennek tartja Chamberlain miniszterelnök kijelentéseit, mert Angliában sem állíthatja senki, hogy a Lengyelország által

viSSZAUTASÍTOTT német javaslatok a lengyel függetlenség megsértését jelentenék. Az angol kezesség megfúszott egy olyan megoldást, melyet Chamberlain még mindig kívánatosnak tart. A lap ezután megállapítja, hogy az elméleti brit politika nem egyezik a gyakorlatban követett politikával.

A francia sajtó szerint Daladier még soha nem foglalt állást ilyen erélyesen és határozottan

Párizsból jelentik: A francia sajtó megállapítja, hogy Daladier még soha nem foglalt állást ilyen erélyesen, határozottan és világosan a külpolitika nagy kérdéseiben és minden félreértést kizáróan körvonalazta Franciaország álláspontját. Egyes lapok meglepődéssel utalnak arra, hogy Daladier és Chamberlain csütörtöki külpolitikai kijelentései teljesen fedik egymást, ami arra mutat, hogy a francia-angol együttműködés minden pontra kiterjed.

A szovjet-barát és a szélső-baloldali lapok helyesléssel könyvelik el Daladiernek a Szovjetre vonatkozó kijelentéseit és nagy fontosságot tulajdonítanak annak, hogy a miniszterel-

nök most első ízben határozottan állást foglalt a Szovjettel való együttműködés mellett. A *Petit Parisien* szerint ezek után sem Rómában, sem Berlinben nem kételkedhetnek abban, hogy Franciaország és Anglia fegyveresen szegül ellen minden újabb erőszakos kísérletnek. Daladiernek azzal a kijelentéssel kapcsolatban, hogy a segélynyújtásra vonatkozó együttműködés minden békét óhajtó hatalom számára nyitva áll — a lap megállapítja, hogy ez a mondat Jugoszláviára vonatkozik. Az *Ordre* szerint Daladier bebizonyította, hogy Franciaország a béke megmentése érdekében készen áll arra is, hogy a háború kockázatát vállalja.

A szlovákok és magyarok egymásrautaltságáról beszélt a szlovákiai egyesült magyar párt elnöke

Szlovák tényezők hivatalosan is kijelentették, hogy le kell zárni a mult emlékeit

Pozsonyból jelentik: A szlovákiai egyesült magyar párt országos pártvezetőségének péntek déli ülésén Eszterházy János gróf hosszabb beszámolót tartott. Beszédében visszpillantást vetett az elmúlt négy hónap nemzetközi eseményeire és a szlovákiai magyarság jelenlegi és várható helyzetével foglalkozott. Megállapította, hogy Európa helyzete hasonlít a világháborút megelőző állapotokhoz, de megnyugvással kell tudomásul venni, hogy azok, akik ma a népek sorsát intézik, maguk is rettegve gondolnak egy újabb világháború kitörésére, mely a nyugati civilizáció végét jelentené.

A továbbiakban hangzott el Eszterházy János gróf, hogy Szlovákia egyes tényezői vagy nem értették meg, vagy félreértették a magyarság építő munkára irányuló szándékát. Felsorolta a magyarságot ért újabb sérelmeket, majd hivatkozott Tiso miniszterelnök legutóbbi nyitrai beszédére, melyben kijelentette, hogy a szlovák kormány a legnagyobb jóakarattal fog viselkedni a más nemzeti-ségű állampolgárok iránt. Hangzott fel, hogy a magyarok Szlovákiában sohasem tanúsítottak illojális magatartást, majd kifejtette, hogy a túlzottan elfogult szlovák éppúgy árthat hazájának, mint a túlzottan elfogult magyar. Megállapította ezután Eszterházy János, hogy a magyarokat ért üldözések kis emberek felelőtlen ténykedéseire vezethetők vissza. Mégis emiatt nem tudott megjavulni a viszony Magyarország és Szlovákia között.

Kijelentette, hogy a magyar kormány mindent elkövet a maga részéről a magyar-szlovák jóviszony érdekében, ha ugyanezt a törekvést látja Szlovákia részéről is. Most, hogy Szlovákia külképviseletet kap Magyarországon, remélhető, hogy a zavaró körülmények eltűnnek.

Eszterházy János a továbbiakban elmondotta, hogy a legilletékesebb Szlovák tényezők teg-

nap hivatalosan közölték, hogy le kell zárni a mult emlékeit és a jobb jövőre kell gondolni, amelynek megalapozását ők a maguk részéről biztosítják. Rámutatott ezután Eszterházy a szlovákok és magyarok egymásra-utaltságára és kijelentette, hogy ha a magyar és a szlovák egymás ellen fordul, annak mind a kettő kárát vallja. Bukásra kárthatott minden olyan törekvés, mely meg akarja bontani a kárpátok alján egymásra utaltan élő népek gazdasági és lelki közösségét.

Eszterházy végül türelemre, bizalomra, fegyelemre és állandó munkára buzdította a szlovákiai magyarságot

Szlovákia első budapesti követének nyilatkozata

Pozsonyból jelentik: Szlovákia első budapesti követe, dr. Spisák János pozsonyi ügyvéd a sajtó részére a következő nyilatkozatot adta:

— A politikában sohasem exponáltam magam. Az eddigi szlovák-magyar vitákban sem volt részem és minden valószínűség szerint ez az oka annak, hogy személyem az ismeretlenség homályából eltérte került. Tudom, hogy nehéz szerepet kaptam, de minden igyekezetemmel azon leszek, hogy megfeleljek a várakozásnak és annak a bizalomnak, amellyel e helyre állítottak. Különös érdeklődéssel olvastam gróf Teleki miniszterelnök szegedi beszédét és melegséggel állapítottam meg, hogy Teleki józanul nyilatkozott Szlovákiáról és a szlovák kérdéssel. Hasonló hangnemben beszélt Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter is és nem kerülte el figyelmemet Herceg Ferenc néhány cikke sem, mely erről a kérdéssel szól.

Spisák követ vasárnap utazik el Pozsonyból állomáshelyére, Budapestre. Hír szerint a szlovák kormány több politikust nevezett meg, akiket a budapesti követség élére szemelt ki és a magyar kormány választása Spisákra esett.

Constantinescu pénzügyminiszter hosszas tanácskozásai az olasz miniszterekkel

Rómából jelentik: Constantinescu román pénzügyminiszter és a román nemzeti bank elnöke öt óra hosszat tanácskozott Guarneri és Lampini olasz miniszterekkel. A tanácskozás célja az volt, hogy az olasz gépipartermékeinek és a gépkocsiknak kivitelét növeljék Románia felé s Románia ennek ellenében petroliumot adjon Olaszországnak.

Megszálltak a japánok egy nemzetközi területet

Sanghaiból jelentik: A japán csapatok Amoi nemzetközi engedményes területen part-raszállottak.

Húsz órát vesztegelt ködkörzetben az angol királyi pár hajója

Londomból jelentik: Az *Empress of Australia* luxusgőzös, amelyen az angol királyi pár Kanadába utazik, ködkörzetbe került, mely a hajót megállásra kényszerítette. Húsz órán át állt a hajó egyetlen ponton, majd amikor a köd lassu oszlását észlelték, újra megindult. Negyedóra múlva azonban ismét meg kellett állnia. A ködkörzetben észlelhető hideg nagy jég-hegyek közeledését jelenti.

Zog volt albán király kerül Szíria trónjára?

Londomból jelentik: Zog volt albán királyt bizonyos körök Szíria trónjára akarják ültetni. A Daily Herald szerint már kezdeményezések történtek ebben az irányban a közelkeleti francia hatóságok részéről. Olyan hírek is vannak, hogy Zog a legközelebbi jövőben látogatást tesz Szíriában. A lap szerint befolyásos francia körök támogatják a tervet, hogy Zog foglalja el Szíria trónját.

Német-lengyel incidens Danzigban

Danzigból jelentik: Az egyik danzigi hidon súlyos incidens történt a németek és lengyelek között. Lengyel katonák rákiáltottak két német járőkelőre, hogy álljanak meg. Miután azok továbbmentek, a katonák három lövést adtak le. A lövések nem találtak. Valószínű, hogy a danzigi szenátus lépéseket tesz az ügyben.

Ködbe került és kényszerleszállást végzett a Dunán Magyar Sándor a világhírű óceánrepülő

Budapestről jelentik: Ifju Horthy István vezetésével csütörtökön indultak el a magyar sportrepülők Londonba. A repülők csoportját péntek reggel követte repülőgépen Magyar Sándor, az ismert magyar óceánrepülő és Wenckheim egy másik repülőgépen. Wenckheim, aki pilótával repült, Komárom tájékán ködbe került és visszafordult gépével Budapestre. Magyar Sándor azonban elvesztette a tájékozódást és kényszerleszállást végzett a Dunán. Magyar Sándornak sikerült partraégni, repülőgépe azonban valószínűleg elsüllyedt.

CRONIN

világhírű munkái:

Réztábla a kapualatt . . . . . füzve 185 lei
kötve 238 "
Ezt látják a csillagok . . . . . füzve 314 "
A kalapkirály I. II. . . . . kötve 324 "

DANTE KIADÁS